

1 september 1953
8e jaargang no. 9

de uitlaat

personeelsorgaan van de n.v. koninklijke pakketvaart-maatschappij

de Uitlaat

Achtste jaargang — No. 9
Overneming van tekst en
illustraties alleen geoor-
loofd met bronvermelding

Alle stukken „de Uitlaat”
betreffende te adresseren:

Aan de Redactie van
„De Uitlaat”
p/a K.P.M.
Medan Merdeka Timur 5
Djakarta

Dit nummer bevat o.a.:
De „Camphuys” met 997
bedevaartgangers naar
Djeddah vertrokken.

De Koninklijke Noord- en
Zuid-Hollandse Redding-
maatschappij vraagt Uw
steun.

Wat betekent dat eigenlijk?

Miniatuurstaad Madurodam
uniek ter wereld.

Wat is de „loden ver-
rader”?

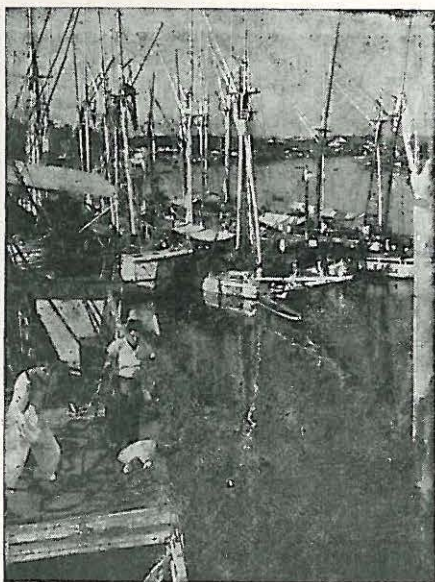
BIJZONDERE PRESTATIE.

Als we in onze „Van Dale” het woord prestatie opslaan, staat daar: het doen, vervullen van een taak; nakomen van een overeenkomst wat men tot stand brengt, daad. Een ieder van ons levert dus iedere dag een of meerdere prestatie's, want de ons opgedragen taken vervullen wij, hetzij goed of slecht.

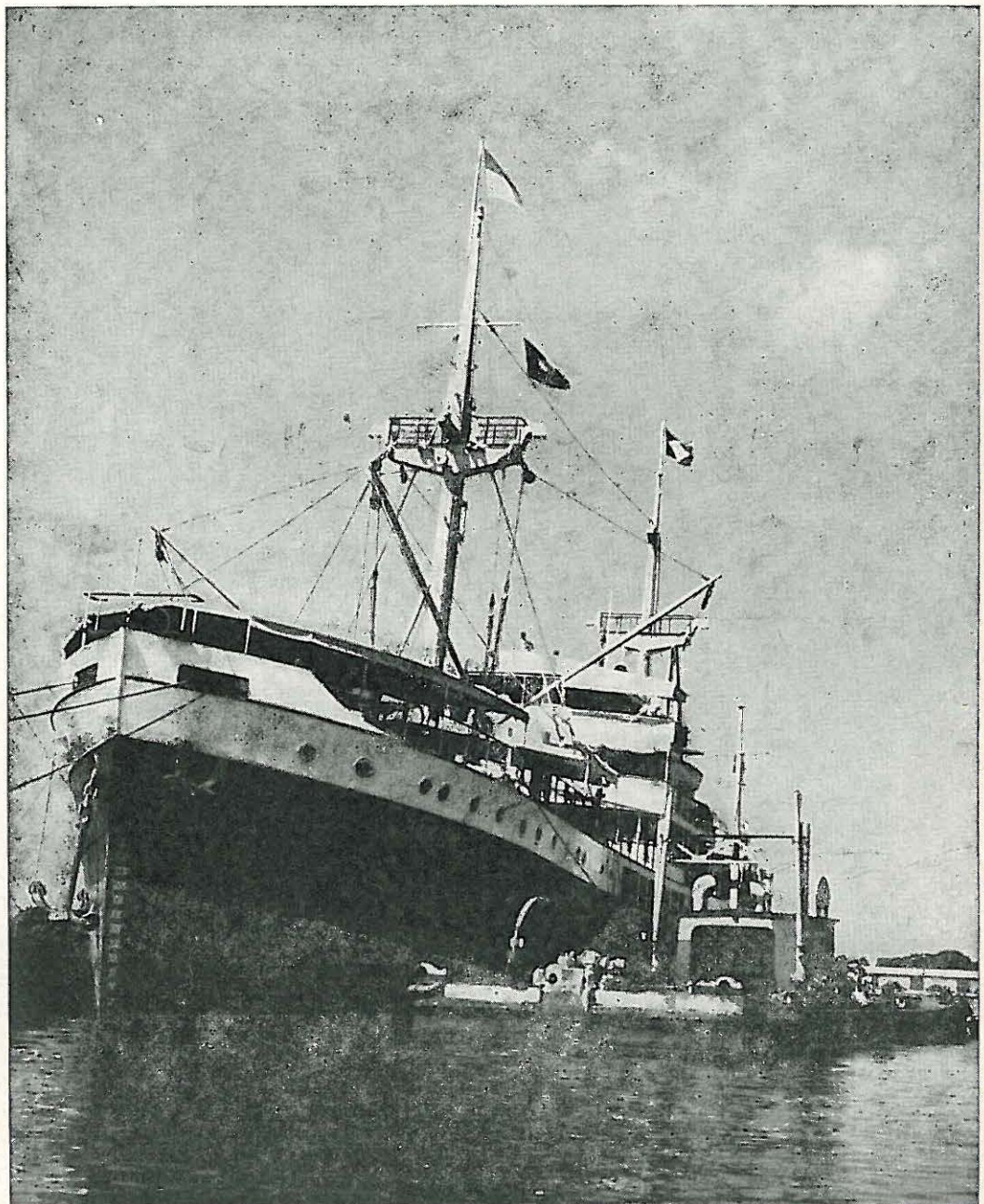
Van een bijzondere prestatie gaan we spreken als er ook inderdaad bijzonder werk is geleverd. En dat is ongetwijfeld op Woensdag 29 Juli jl. door onze maatschappij gedaan, toen binnen een etmaal het ms. „Camphuys” plotseling werd ingezet om met 997 pelgrims aan boord naar Djeddah te vertrekken. Dat het geen bagatel is om een schip uit z'n gewone lijndienst te halen, binnen vierentwintig uur om te toveren tot pelgrimschip en gereed te maken voor een zeereisje van 9600 zeemijlen, zal een ieder begrijpen.

In het artikel „De Camphuys naar Djeddah” vertellen wij uitvoerig wat er zo al door onze verschillende diensten is gepresteerd en hoeveel werk er verzet is geworden voordat aan het verzoek van de Indonesische Regering kon worden voldaan.

En laten we het nu maar niet onder stoelen of banken steken dat we zo trots zijn als een kat met zeven staarten op deze, door onze maatschappij geleverde, bijzondere prestatie !

Op de frontpagina: de foto van de maand.
le Stuurman H. Meyer maakte deze fraaie foto
van de haven van Bandjermasin en legde
daardoor beslag op de uitgeloofde Rp. 50.—

(foto: studio Tong & Tim).
Het ms. „Bakongan” laadt water te Tg. Priok.

De „Camphuys“ naar Djeddah met 997 bedevaartgangers.

K.P.M. leverde uitzonderlijke prestatie!

Woensdag 29 Juli jl., des avonds om precies half elf, vertrok het ms. „Camphuys“, onder commando van gezagvoerder W. F. Kraan, met 997 bedevaartgangers aan boord, op weg naar Djeddah.

Onze maatschappij heeft hiermede de zeer bijzondere prestatie geleverd om binnen een etmaal een harer schepen voor deze zeereis van 2 maal 4800 zeemijlen (Tg. Priok — Djeddah v.v.) compleet uit te rusten als hadjischip.

U begrijpt dat er wel iets komt kijken voor een dergelijk zeereisje met duizend pelgrims aan boord!

Het voorspel.

Op Dinsdagmiddag 28 Juli, om 3 uur, vond ten hoofdkantore de gebruikelijke directie-vergadering plaats, welke na een kwartier werd onderbroken door een bezoek van Dr. Cator van het Hoge Commissariaat der Nederlanden.

De kwestie was, dat de Hoge Commissaris der Nederlanden was benaderd door de minister van Verbindingen (uit het vorige kabinet) Z. Ex. Ir. Djuanda, die om dringende bemiddeling verzocht teneinde een der Nederlandse scheepvaartmaatschappijen in te schakelen om (op zeer korte termijn) een duizendtal bedevaartgangers naar Djeddah te vervoeren, die uiterlijk op 16 Augustus bij daglicht aldaar zouden moeten arriveren. Oorspronkelijk zouden deze aspirant-hadji's met het Panamese motorschip „Seven Seas“ naar Djeddah worden gebracht, doch waar daags tevoren

aan boord van dit schip brand was uitgebroken en het daardoor onmogelijk op de vastgestelde tijd kon vertrekken, werd de vraag gesteld of niet een der Nederlandse scheepvaartmaatschappijen deze taak direct zou kunnen overnemen.

In eerste instantie had het Hoge Commissariaat zich gewend tot de „Kongsi Tiga“ (de Rotterdamsche Lloyd, de Stoomvaart Maatschappij „Nederland“ en de „Oceaan“), welke scheepvaartcombinatie op dergelijke reizen speciaal is ingesteld. Helaas kon geen der 3 genoemde maatschappijen op zulk een korte termijn een schip beschikbaar stellen. Om dezelfde redenen kon ook de K.J.C.P.L. niet helpen, zodat men uiteindelijk de hulp van de K.P.M. kwam inroepen, alhoewel men wel dacht dat, ook al zou onze maatschappij

kunnen helpen, de tijd van voorbereiding veel te kort zou zijn.

Terstond werd door onze directie deze aangelegenheid serieus onder de loupe genomen en zij kwam daarbij tot de conclusie dat het ms. „Camphuys“ eventueel voor deze Djeddah-reis zou kunnen worden vrijgemaakt.

Op deze zelfde Dinsdag, in de late namiddag, had nog op ons hoofdkantoor een bespreking plaats met de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Verbindingen en enkele andere autoriteiten. Op deze bespreking werd door de K.P.M.-directie het ms. „Camphuys“ aangeboden, waarbij uitdrukkelijk als voorwaarde werd gesteld, dat wilde dit schip op tijd te Djeddah arriveren, het dan ook de volgende avond zou moeten vertrekken, zodat de medewerking van alle instanties noodzakelijk was. Deze medewerking werd prompt toegezegd en, zoals ook later zou blijken, in ruime mate gegeven.

De voorbereidingen.

Nog nimmer waren door onze maatschappij pelgrimreizen georganiseerd, zodat wij op dit gebied geen ondervinding hadden opgedaan. Begonnen werd met het raadplegen van de pelgrimordonnantie. Op enkele punten kon aan deze bepalingen niet geheel worden voldaan. Ten aanzien hiervan werd telegrafisch dispensatie gevraagd en onmiddellijk verleend door de Inspecteur-Generaal van Scheepvaart in Nederland. Binnen recordtijd moesten nog belangrijke voorzieningen worden getroffen: door de Werkplaatsen te Tg. Priok

(zie vervolg op pag. 4)

SCHEEPSPOSITIE TG. PRIOK

ddo. 29 Juli 1953.

BINNENLIGGENDE SCHEPEN

Schip	Pos.	ETD	Uur	N a a r	Bijzonderheden
"Banggai"	laadt	29/7	10.00	Semarang, Surabaia	
"Van Riemsdijk"	laadt	29/7	14.00	Singapore, Bel. Deli (L.4)	D/R-datum
"Shapur"	laadt	29/7	16.00	Palembang	
"Tosari"	laadt	29/7	16.00	Pontianak (Lijn 43)	1 d.t.v.
"Merak"	laadt	29/7	17.30	Pandjang (Lijn 49)	D/R-datum
"CAMPHUYS"	LAADT	29/7	22.30	DJEDDAH	
"Baud"	lo/la	30/7	14.00	Semarang, S'baia (L. 4)	1 d.t.l.
"Batavia"	lost	30/7	ledig	waarna in D.M.O.	
"Kalianda"	laadt	30/7	16.00	Bengkulu, Padang (L. 9)	1 d.t.l.
"Van Goens"	lo/la	31/7	10.00	Sampit, B'masin (L. 52)	D/R-datum
"Leti"	M.O.	1/8	16.00	Pankalpinang	
"Balanipa"	lost	1/8	16.00	Palembang (L. 5) DR-datum	Arr29/7vS'baia
"Swartenhondt"	laadt	1/8	16.00	Tjirebon (E) S'baia (L7) DR	ex D.K.O.
"Thedens"	Deb.	4/8	16.00	Makassar (Charter DAAD)	Arr29/7S'kawang

Curiositeitshalve geven wij onze lezers hierbij een afbeelding van de scheepspositielijst van 29 Juli jl., waarin te lezen staat, dat de „Camphuys“ diezelfde avond om half elf naar Djeddah zou vertrekken.

moesten o.a. een gedeelte van de stalen tussendekken van de „Camphuys” met een stevige houten vloer worden belegd, brede gemakkelijke trappen in de luikhoofden naar de tussendekken worden aangelegd, terwijl ook nog extra reddingsloepen moesten worden geplaatst.

Om de ruimen van het schip koeler te maken werden op de vertrekdag 12 koelzeilen — voor elk ruim 3 — medegegeven. De kaarten voor de navigatie alsmede de verschillende nautische instrumenten moesten worden aangevuld.

Voor elke pelgrim moest $1\frac{1}{2}$ m² ligruimte aanwezig zijn; daartoe werden alle tussendekken en het hoofdek opgemeten en aan de hand daarvan het maximum aantal te vervoeren bedevaartgangers vastgesteld. Op elk van de 997 toegestane plaatsen werden een matras, hoofdkussen en een zwemvest verstrekt. Een volledige hadji-apotheek werd ingericht (een scheepsarts en vier verplegers maken de reis nl. mee) en een viertal hutten werd tot ziekenzalen getransformeerd. Ook de hadji-vlag moest worden medegenomen.

De proviandering was een hoofdstuk op zichzelf. Wij willen hier enkele cijfers noemen, van wat zo al door de Civiele Dienst werd medegegeven:

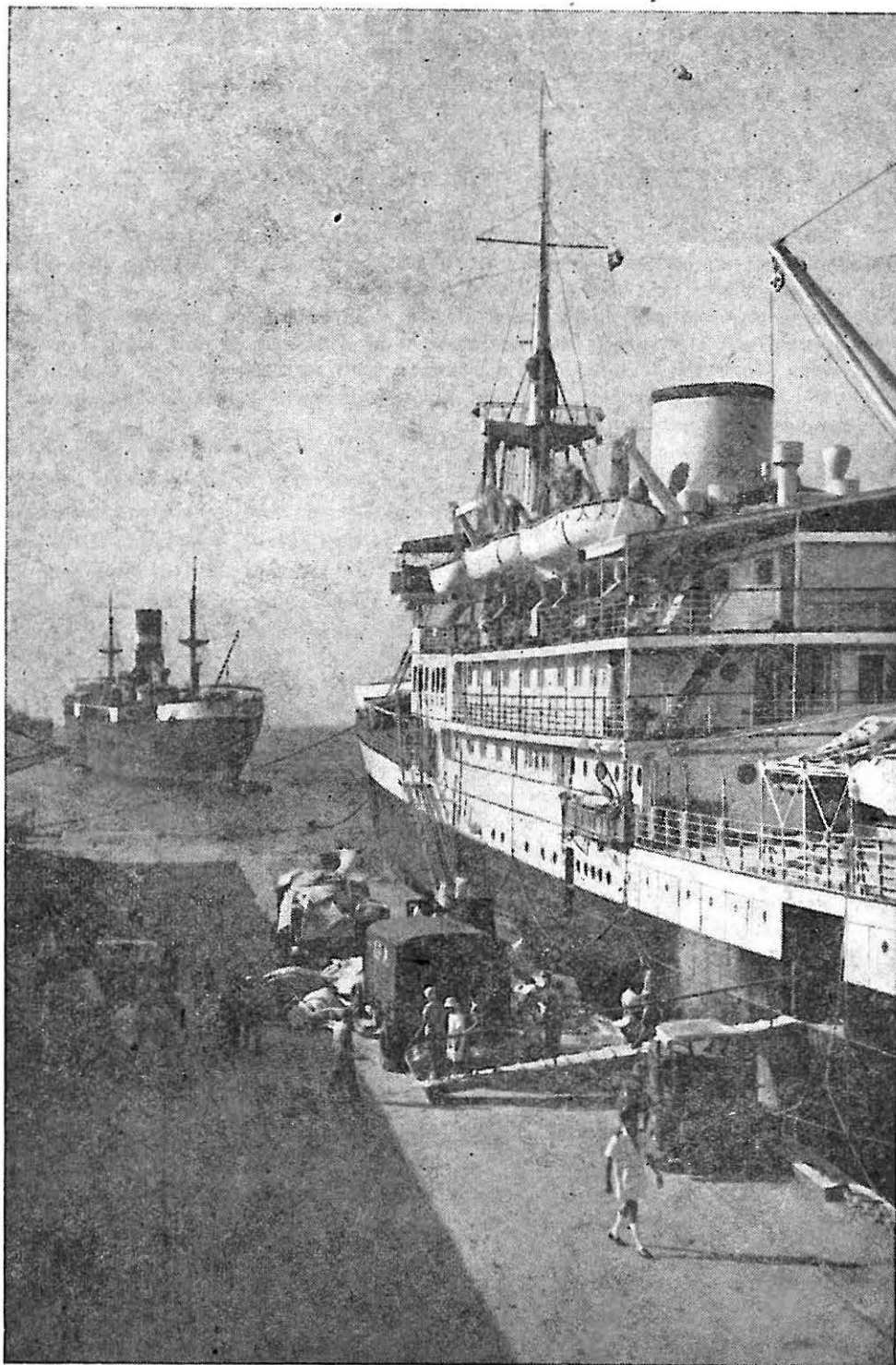
vlees	8800 kg
eieren	10000 stuks
haring in tomaten	14800 blikken
rijst	30750 kg
groenten	18300 kg

U zult ongetwijfeld begrijpen, dat dit slechts een kleine greep is uit alles wat is medegenomen, doch wij kunnen u nog wel vertellen dat totaal aan proviand ruim 115 ton werd geladen!

Het vertrek.

Nadat alles aan boord verder in gereedheid was gebracht (wat is het niet eenvoudig dit hier zo maar neer te schrijven!) kon des avonds om 9 uur met het embarkement worden begonnen. Om kwart over 10 waren alle aspirant-hadji's aan boord, die niet onder stoelen of banken staken dat het hun zo verbaasde, dat alles zo vlot was verlopen na al hun ondervonden tegenslagen.

Om half elf precies vertrok de „Camphuys” die avond naar Djeddah; een ieder was voldaan over het welslagen van alle voorbereidingen. Door juiste organisatie en een hechte samenwerking tussen alle K.P.M.-diensten, de Nautische-, Technische-, Civiele- en Medische dienst, was het mogelijk gebleken om binnen vierentwintig uur een onzer schepen uit te rusten als pelgrimschip voor een zeereis van 9600 zeemijlen.

(foto: Tong & Tim)

Op bovenstaande foto het inladen van duizend matrassen, kussens en zwemvesten aan boord van het m.s. „Camphuys”, liggende aan de kade te Tg. Priok, enkele uren voor vertrek naar Djeddah.

Reis en aankomst.

De Nautische Dienst ontving ieder etmaal van gezagvoerder Kraan een telegram over de dagelijkse run alsmede eventuele bijzonderheden, zodat iedere dag op de kaarten het afgelegde traject kon worden aangetekend en men precies kon zien waar de „Camphuys” zich de vorige middag om 12 uur had bevonden.

De gezagvoerder heeft zijn route dusdanig gekozen, dat hij het meeste profijt kon trekken van de heersende winden. Dit hield in, dat het schip doorliep tot enige honderden mijlen van de Afrikaanse Oostkust en over een groot gedeelte van het traject daardoor de ZO-passaat op enige streken achterlijker dan dwars in kreeg.

Ongeveer 36 uur voor het rondenvan Kaap Guardafui liep de „Camphuys” echter in de aldaar zwaar doorstaande ZW-moesson, welke tot bijna stormkracht (windkracht 8) aanwakkerde. De koers werd toen gewijzigd tot NNW.

Dat het (betrekkelijk lege) schip onder invloed van de zwaar aanschiende zee slingeren heeft gemaakt is te begrijpen. Nadat Kaap Guardafui was gerond, was het toen nog af te leggen traject slechts kinderspel.

In de avonduren van de 13de Augustus werd van gezagvoerder Kraan op het hoofdkantoor het volgende telegram ontvangen :

„arriveerde heden dertiende 1125 gmt herhaal 1125 gmt rede djeddah”

Kraan.

De „Camphuys” was dus 2 dagen binnen de uiterlijk vastgestelde aankomsttijd te Djeddah, zodat de duizend bedevaartgangers ruimschoots op tijd in Mekkah konden aankomen.

Een woord van lof aan het adres van gezagvoerder Kraan en zijn mannen is hier zeker op zijn plaats. Onze maatschappij heeft met de voorbereidingen van deze pelgrimreis niet alleen een uitzonderlijke prestatie geleverd, doch wist haar woord tegenover de Indonesische Regering gestand te doen: 997 bedevaartgangers voor de 16de Augustus bij daglicht te Djeddah te doen debarkeren.

Een weddenschap.

Daags na vertrek van onze „Camphuys” gingen er onder het personeel van het hoofdkantoor stemmen op om op de juiste aankomstdatum (en het juiste aankomstuur) weddenschappen af te sluiten, waarvoor grote belangstelling bestond.

Vermeldenswaard is, dat de meest optimistische deelnemer had ingevuld 12 Augustus 18.00 uur, terwijl zijn meest pessimistische collega had gekozen 16 Augustus 7.45 uur ! Mis evenwel. De voornaamste prijzen gingen naar onze Nautische Dienst, alwaar de „hoofdprijswinnaar” de juiste aankomsttijd op 5 minuten na nauwkeurig heeft weten te schatten. En dan nog te bedenken dat deze tijden reeds op 4 Augustus werden ingevuld, 9 dagen dus voor de „Camphuys” te Djeddah zou aankomen. U kent immers het spreekwoord : zonder geluk vaart niemand wel ?

Kunt u luisteren ?

„De grootste hinderpaal tot persoonlijk contact is de onbekwaamheid om met verstand te luisteren, daarbij begrip tonend voor het standpunt van de ander.” Heel nuchter en heel onopvallend stond deze zin in een beschouwing over goede verhoudingen in het bedrijfsleven, die wij toevallig onder ogen kregen. Nu is het meestal zo bij waarheden, die zo groot zijn als de spreekwoordelijke koe, dat men er zonder meer overheen leest.

Toch wordt in deze enkele zin de kern van alle menselijke contact geraakt. Niet alleen in het bedrijfsleven, maar overal en altijd waar mensen met elkaar praten en met elkaar samenwerken gaat het immers om dat ene punt: luistert men werkelijk naar wat de ander zegt en poogt men ook begrip op te brengen voor het standpunt van de ander? Ook al zou men dit eigenlijk niet willen accepteren?

Ieder mens hoort vaak discussies over de meest uiteenlopende onderwerpen. Maar al te vaak blijkt dan dat de „kempfanen” volkomen langs elkaar heen praten. Elk van hen strooit vurige argumenten uit over het hoofd van zijn tegenstander, zet zijn betoog kracht bij met felle handgebaren en put zich uit in lange volzinnen. Dat doet de ander ook. Hoe vaak gebeurt het niet, dat men als toehoorder bij zo’n discussie zich niet aan de indruk kan onttrekken, dat beide debaters wel goed spreken, maar slecht luisteren. Of dat ze alleen

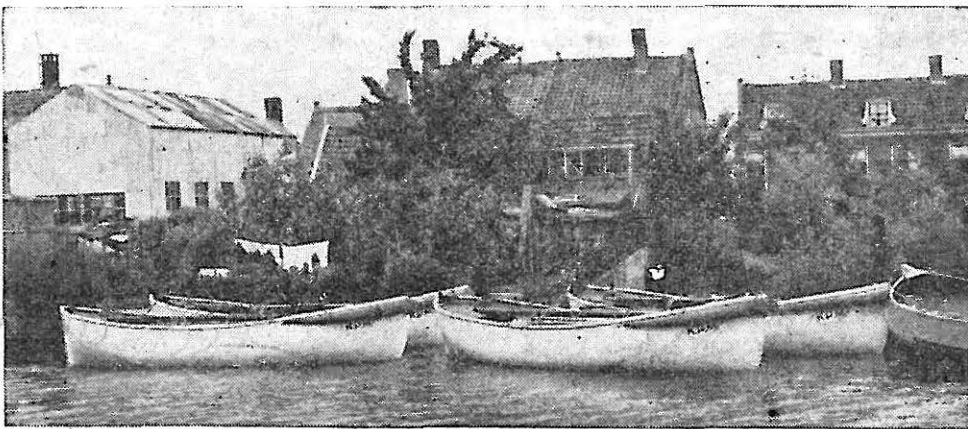
naar hun eigen betoog luisteren. Het is geen wonder, dat men op deze manier maar zelden tot een eindresultaat komt. Meestal blijft elk der partijen hardnekkig aan zijn eigen standpunt vasthouden en wil men geen centimeter wijken. „Uit de botsing der meningen springt de waarheid naar voren”, zegt een Frans spreekwoord.

Dat is zeker waar. Maar alléén als de mensen, die hun meningen laten botsen, óók de kunst van het luisteren met verstand verstaan. En dan moet het doel van de discussie zijn, samen achter de waarheid te komen en niet, het koste wat koste, het eigen standpunt, de eigen zienswijze te doen zegevieren.

Alleen wie probeert de dingen te zien zoals de ander ze ziet en dan verder redeneert, krijgt werkelijk contact met de ander. Pas dan komt men „op dezelfde golfen te liggen” en heeft de discussie zin.

Dat wil heus niet zeggen, dat men domweg alles zou moeten slikken wat er verteld wordt en iedereen gelijk zou moeten geven. Dat zou karakterloos zijn. Maar het gaat erom dat men leert te luisteren, leert op tijd zijn mond te houden en de ogen wijd open te zetten. En dat men ook werkelijk opneemt wat de ander zegt en probeert om dit te verwerken zonder vooroordelen en gevoeligheden.

Wie goed kan spreken is een belangrijk mens. Wie goed kan luisteren is nog belangrijker.

Van hoofd-employé Van Koeveringe ontvingen wij uit Nederland bovenstaande foto van 4 stalen laad-reddingboten, welke door de firma Van Eyck te Sliedrecht voor ons bedrijf in Indonesië werden gebouwd.

De Koninklijke Noord- en Zuid-Hollandse Redding-maatschappij.

„Zout in het bloed en avontuur in het gebeente“.

Dringende oproep voor „redders aan de wal“

Tweemaal per jaar ontvangen wij op onze redactie-tafel de „Reddingboot“, de officiële uitgave van de Koninklijke Noord- en Zuid-Hollandse Reddingmaatschappij. En telkenmale als wij het laatste nummer van de „Reddingboot“ lezen, valt het ons op dat deze zo bij uitstek nuttige maatschappij nog steeds niet over voldoende financiële steun beschikt om aan de steeds weer terugkerende hoge lasten het hoofd te kunnen bieden. Hoewel dankbaar voor het feit, dat er bijna 20.000 Nederlanders als „redder aan de wal“ de Kon. N.Z.H.R.M. in stand helpen houden, is dit aantal nog geenszins groot genoeg om de jaarlijks benodigde fl. 400.000 op te brengen.

Als het buiten stormt en wij in onze veilige huiskamers zitten, laten wij dan eens denken aan de Nederlandse reddingbootbemanningen. Wij behoeven niet de branding in als een schip in nood verkeert, maar wij kunnen wel de mannen met „zout in het bloed en avontuur in het gebeente“, die de reputatie van het Nederlandse reddingwezen handhaven, helpen met hun menslievende, nobele werk.

De geschiedenis van de N.Z.H.R.M.

De stranding van het Nederlandse fregatschip „De Vrede“ op 14 October 1824 te Huisduinen, waarbij een boot bij haar tweede tocht naar het schip omsloeg en alle geredden en de gehele bemanning van de boot op één na verdronk, bracht zoveel beroering in Nederland, dat bijzondere aandacht werd gevestigd op de noodzakelijkheid van goed reddingmateriaal langs de kust. Te Amsterdam namen B. van Spreekens en mr. A. de Bruine het initiatief tot oprichting van een reddingmaatschappij. Op 11 November 1824 — die tevens als de datum van oprichting wordt beschouwd — verzonden zij een circulaire die medeondertekend was door Jhr. H. J. Ortt, kapitein ter zee, inspecteur van het loodswezen benoorden de Maas, J. Hudson en A. Fock. In deze circulaire vestigden zij er de aandacht op, dat slechts een geringe som van 8 à 10 duizend gulden nodig zou zijn om van Ter Heide tot Ameland, elk der 14 dorpen „met 12 toerusting van menschen en eene reddingboot te voorzien“, terwijl voor het jaarlijkse onderhoud slechts achthonderd à duizend gulden nodig zou zijn. Tot dit doel hadden deze mannen zich verenigd tot een „Noord- en Zuid Hollandsche Redding-maatschappij“. Vermoedelijk is de terreinbeperking tot Ter Heide aangenomen, omdat de eerste voorzitter Jhr. H. J. Ortt als

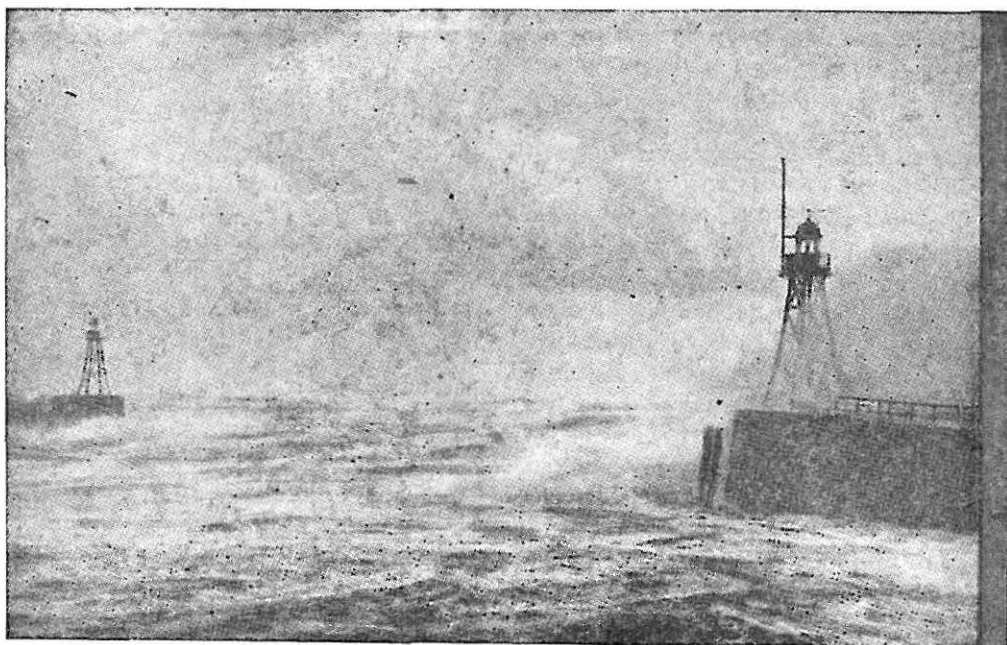
inspecteur van het loodswezen op dit terrein werkzaam was en zich dus niet op het aan een collega behorende werkgebied wilde begeven. In Rotterdam werd dan ook op 20 November 1824 de Zuid-Hollandsche Mij. tot Redding van Schipbreukelingen opgericht. Hoewel pogingen werden aangewend beide verenigingen te fuseren, had dit niet het gewenste resultaat. Vooral de N.Z.H.R.M. verzette zich daartegen, ook al omdat de overheid en zelfs de

Koning deze fusie trachtte te bevorderen, hetgeen juist voor de N.Z.H.R.M. een reden was zich daartegen te verklaren, omdat het elke overheidsbemoeiing „van een zoo bij uitstek door de vrijwillige daad gedragen organisatie“ onjuist achtte.

De oproep van 11 November 1824 had plm. f. 16.800 opgebracht. De aanschaffings- en exploitatiekosten bedroegen over 1825 totaal plm. f. 17.740; het tekort werd door het bestuur uit eigen zak bijgepast. De aanvankelijke raming voor exploitatie kon uiteraard niet gehandhaafd blijven. Zij bleven gedurende 50 jaar rond f. 10.000.— per jaar. Als type-reddingboot werd aanvankelijk de z.g. Groenlandse sloep gekozen, welke plm. f. 300.— per stuk kostte, doch deze roei-reddingboten werden geleidelijk verbeterd en door krachtige motorreddingboten vervangen.

Oefenen.

Van de aanvang af heeft de N.Z.H.R.M. zich veel moeite gegeven de geoefendheid der bemanningen op een zo hoog mogelijk peil te brengen. De eerste motorreddingboot werd in 1907 in dienst gesteld; in 1924 bestond de vloot uit vijf motorreddingboten en twee en twintig roei-reddingboten. Men kan dus wel zeggen, dat in de eerste eeuw van het bestaan der N.Z.H.R.M. de roei-reddingboot de spil was waar alles om draaide. Ongetwijfeld waren de Nederlandse kustbewoners in vroeger jaren, dus voor de komst van de motor, méér bedreven in het roeien dan later het geval was. Toch is het roeien met een reddingboot in de branding iets heel aparts en zelfs de beste roeiers konden zich deze kunst slechts eigen maken door oefening. De schipper van de reddingboot moet echter niet alleen in staat zijn om met de boot te manoeuvreren.

vreren in de branding maar ook om langsij te komen en te blijven totdat de schipbreukelingen zijn overgenomen.

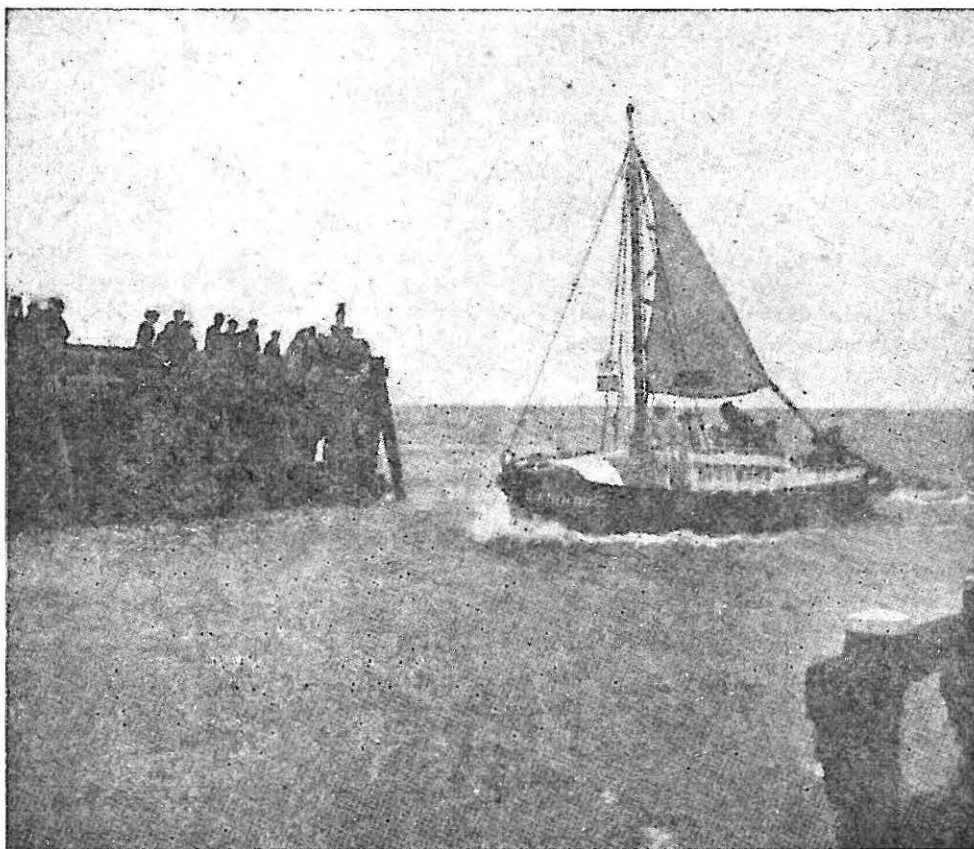
Hier is aangeboren aanleg voor nodig, want het oefenen in het langsij schieten van een wrak was natuurlijk uitgesloten. Het spreekt dus wel van zelf, dat lang niet alle reddingstations steeds de gewenste graad van geoefendheid bezaten. Veel hing af van de schipper: alleen een flinke schipper, die er de wind onder had, zoals bijv. Jacob Glas (Jaepie-Jaepie) of Dorus Rijkers, wist het uiterste uit zijn bemanning te halen. Ook in de zeiltijd (toen er toch véél meer schepen strandden dan tegenwoordig) kwam het voor, dat een reddingstation vele jaren niet werd gealarmeerd. Dit leidde dan soms tot verslapping. Het begrip „oefenen” was bovendien iets dat er slechts geleidelijk is ingekomen bij de Nederlandse kustbevolking. Men roeide toch immers geregeld met jollen, vletten, vissersvaartuigen en wat er niet meer.

„’t Zal waarachtig wel gaan als de reddingboot uit moet”, zo redeneerde men. En ’t ging ook gelukkig mééstal wel.

Ongelukken bleven evenwel niet uit, helaas zo nu en dan toe te schrijven aan onjuiste manoeuvres of nalatigheid. De N.Z.H.R.M. gaf in 1864 een brochure uit met praktische wenken aan zeelieden voor het besturen van open vaartuigen in branding of holle zee en een tiental jaar later kregen alle plaatselijke commissies de „regelen en wenken voor de behandeling van open reddingboten in de branding” toegestuurd. Het was goed bedoeld en het zal ook wel enig effect hebben gehad, maar tenslotte kan men geen zeeman worden uit een boekje. De harde praktijk is de enige werkelijke leermeester.

Zeer belangrijk was het, dat steeds zoveel mogelijk dezelfde roeiers in de reddingboot plaats namen. Hier was in de eerste jaren na de oprichting nog geen sprake van. Eerst langzamerhand vormde zich een vaste ploeg, waarvan de namen door de plaatselijke commissie op een lijst werden geschreven. Het volkomen vrijwillige karakter bleef echter gehandhaafd. Alleen voor oefeningen en reddingspogingen kregen de roeiers een gratificatie, terwijl de schippers voor het onderhoud van boothuis en reddingboot een bescheiden vergoeding ontvingen.

Men beschouwde het op de Nederlandse kustplaatsen als een eer om tot de bemanning der reddingboot te behoren; liefhebbers waren er genoeg: oud-zeevarenden en kustvissers, die er wel voor zorgden tijdig binnen te zijn als een storm opstak. Wat er in vroeger jaren, toen de roeireddingboot nog het enige reddingmiddel was, voor presta-

Motorreddingboot „C. A. den Tex” loopt Hindeloopen binnen met geredden.

ties zijn geleverd met de, thans in onze ogen, gebrekkige reddingmiddelen, grenst aan het ongelooflijke.

De vergeelde reddingrapporten in het archief van de N.Z.H.R.M. vermelden de worstelingen om het behoud van mensenlevens in zeer sobere taal; meestal ontbreken zelfs de namen van schipper en roeiers. Publiciteit werd er in die dagen nauwelijks gegeven aan geslaagde reddingen.

De vrijwilligers, die de boten bemanden, wisten dat zij onverwachts in het holst van de nacht konden worden opgeroepen voor de gevaarlijke strijd tegen de branding. Zij aanvaardden zonder aarzeling de grote risico's aan het reddingwerk verbonden. Het was geen financieel voordeel, dat hen er toe bracht zich beschikbaar te stellen, ook niet de kortstondige roem na een geslaagde redding. De meesten wisten uit ervaring wat het betekende om op een gevaarlijke kust in nood te verkeren. Wie zou er gaan als zij niet gingen? Verantwoordelijkheidsgevoel jegens han medemensen en de wonderlijke aantrekkingskracht van het gevaar, de spannende meting van krachten met de wilde branding, waren de voornaamste drijfveren. Dikwijls sprong de redders-volk over van vader op zoon.

Al zijn er, vrijwel op ieder station, perioden van depressie geweest nadat er bij een reddingspoging of oefening mensenlevens verloren gingen, steeds

meldden zich nieuwe vrijwilligers om de opengevallen plaatsen te bezetten. Het is de vorige generatie redders geweest, die de traditie van het Nederlandse reddingwezen heeft gevormd, een traditie, sterk genoeg om de Nederlandse reddingmaatschappijen ongeschonden door de branding der oorlogsjaren 1940 — 1945 te doen komen.

Uit het jaarverslag over 1952.

Voor ons ligt thans het Mei-nummer van „de Reddingboot”, waarin opgenomen het jaarverslag over 1952 en waarvan wij het volgende ontleen:

„Ook in het jaar 1952, het 128ste levensjaar der maatschappij (sinds de oprichtingsdatum in stand gehouden door vrijwillige bijdragen!) zijn vele reddingstations in actie geweest. De reddingboten voeren 80 maal uit en verleenden herhaaldelijk waardevolle diensten aan schepen, die in moeilijkheden verkeerden. Het aantal geredden bedroeg 140; het totaal aantal geredden sedert de oprichting der maatschappij in 1824 steeg tot 7641.

Zodra de mogelijkheid bestaat, dat een schip of vaartuig in een gevaarlijke situatie dreigt te komen, gaat een reddingboot uit. Van de belangrijkste reddingstations wordt de paraatheid herhaaldelijk getoetst, maar er zijn er ook bij, die zelden in actie behoeven te komen. Toch wordt ook van

(zie vervolg op pag. 8)

deze stations verwacht, dat zij volledig berekend zijn voor hun taak. Vandaar dat geregeld oefenen en voortdurende zorg voor het kostbare materieel een dwingende eis is.

Er wordt voor gezorgd, dat het materieel aan hoge eisen beantwoordt, doch zonder het enthousiasme van de mannen, die met de boten de branding intrekken, kan van een paraat Nederlands reddingwezen geen sprake zijn. De onmisbaarheid hiervan is ook tijdens de rampspoedige storm van 1 Februari jl. in Nederland opnieuw gebleken. In de periode van 31 Januari tot 2 Februari van dit jaar werden er zeldzaam zware en langdurige tochten ondernomen door de motorreddingboten „Neeltje Jacoba”, „Prins Hendrik”, „Joan Hodshon”, „Brandaris” en „Insulinde”, terwijl in de watersnoodgebieden onschathbare diensten werden bewezen door de motorreddingboten „C.A.A. Dudok de Wit”, „Prins Bernhard” en de „Dorus Rijkers”.

De N.Z.H.R.M. beschikt thans over 11 motorreddingboten (waarvan er 8 werden geschonken) en 15 motorstrandreddingboten (waarvan er 11 werden cadeau gegeven)."

Hoe men de N.Z.H.R.M. kan steunen.

Het doel van de Koninklijke Noord- en Zuid-Hollandse Redding-Maatschappij is :

1. De Nederlandse kust van Rottumer-oog tot Loosduinen te voorzien van uitstekende reddingsmiddelen en er naar te streven, dat zij door geoefend personeel kunnen worden gebruikt.
2. Te zorgen voor bejaarde oud-redders, door het verlenen van pensioen of onderstand, of voor hun nagelaten betrekkingen.

Voor dit werk is jaarlijks fl. 400.000 nodig !!

Men kan het werk der N.Z.H.R.M. steunen door:

1. Toe te treden als contribuant (minimum contributie f 3.— per jaar), men ontvangt dan het orgaan „De Reddingboot”, dat U op de hoogte houdt van hetgeen er op de Nederlandse kust is voorgevallen.
2. Het geven van een gift ineens.
3. De Maatschappij bij testament te gedenken.
4. Door anderen op te wekken op één van de genoemde wijzen de N.Z.H.R.M. te steunen.

Het kantoor der maatschappij is gevestigd aan de Herengracht 545 — Amsterdam (C), terwijl de bankier der maatschappij is: de Nederlandse Handel Maatschappij N.V. — Vijzelstraat — Amsterdam (C).

HAVENVAKSCHOOL TE ROTTERDAM.

In „Nederlands Nieuws”, de wekelijkse uitgave (ddo. 25 Juli) van het Hoge Commissariaat der Nederlanden lezen wij:

In Rotterdam zal een havenvakschool voor jongens worden opgericht, die een unicum in Europa zal zijn.

De school heeft ten doel jongens onmiddellijk na de leerplichtige leeftijd aan het havenbedrijf te binden, dus dan, wanneer hun vormbaarheid het grootst is, aldus werd ons medegedeeld op een persbijeenkomst van de Scheepvaartvereniging Zuid.

Sedert September 1949 kent het Rotterdamse havenbedrijf een vakopleiding voor havenarbeiders, die beoogt te voorzien in de scholing van arbeiders, specialisten en toezichthoudend personeel. Hieraan hebben, onder meer aan boord van het opleidingsschip „Veteraan”, ongeveer 1500 werknemers deelgenomen.

Hoewel men dankbaar is voor dit resultaat, is men nog niet voldaan, omdat de snel toenemende mechanisatie voortdurend beter opgeleide krachten vraagt, die beschikken over een algemene gevormdheid om de technische knepen van het vak — ook havenarbeid is een vak — met inzicht te kunnen toepassen, zo werd ons verteld.

In plaats van de tegenwoordige grond- of basisopleiding komen thans een havenvakschool met tweejarige cursus, hierop aansluitend een leerlingenstelsel van anderhalf jaar en als kopklasse de bestaande specialisten- en bazenopleiding.

De havenvakschool, die eindigt met het diploma „maat”, leidt in het algemeen op voor een werkkring in de haven. Na deze opleiding worden de maats volgens het leerlingenstelsel te werk gesteld en ontvangen zij loon. Deze cursus eindigt met het diploma „gezel”. De kopklasse wordt bestemd om geschikte maats en gezellen op te leiden voor de bediening van mechanisch-technische en electrotechnische apparaten, voor administratieve en controlefuncties en voor leidinggevende functies.

De leerlingen voor de havenvakschool worden vrijgesteld van schoolgeld. In hun tweede leerjaar, wanneer ze in de werkplaats productieve arbeid verrichten, ontvangen zij zakgeld.

Men hoopt in September met 50 à 75 leerlingen te starten. Over de plaats, waar de school zal worden ondergebracht, zijn nog besprekingen gaande.

Het ligt in de bedoeling de havenvakschool van 1 Jan. a.s. af onder te brengen onder de termen van de Nijverheidsonderwijswet, hetgeen een subsidie van 70% van het Ministerie van O. K. & W. betekent en 30% van de gemeente Rotterdam in de reële jaarlijkse exploitatielasten.

Ten afscheid

R. Hoogeveen

Op 21 Augustus jl. nam de heer Hoogeveen afscheid van de K.P.M. en repatrieerde met het ms. „Oranje” naar Nederland. Als er één man in ons bedrijf populair is bij het varende- zowel als bij het walpersoneel, dan is dit wel „de Neus” ! Reeds voor zijn intrede bij onze maatschappij in 1937 was hij een goede bekende bij de vloot in Belawan Deli, waar hij eigenaar was van het bekende restaurant „de Uitkijk”, op de kop van de haven.

Voor al de laatste jaren kwam hij in aanraking met vrijwel het gehele varende- en uitgezonden walpersoneel in zijn functie als beheerder van ons Logeergebouw.

Met onnavolgbare tact schalde zijn: „ja mevrouw”, „zeker mevrouw”, „een postzegel van een kwartje?” en „de bus gaat om 10 uur van het Logeergebouw”. Ook Mevrouw Hoogeveen werkte hard mede en een ieder, die wel eens het Kerstfeest of een nationale feestdag in het Logeergebouw heeft meegemaakt, weet wat of zij presteerde om zo’n feest te doen slagen.

Laat ons hopen, dat deze prettige en sympathieke figuur nog vele jaren van een welverdiend pensioen mag genieten. Zijn grote vakbekwaamheid en werklust staan er borg voor dat hij niet lang stil zal kunnen blijven zitten. „Neus”, goede reis en... tot ziens !

M.

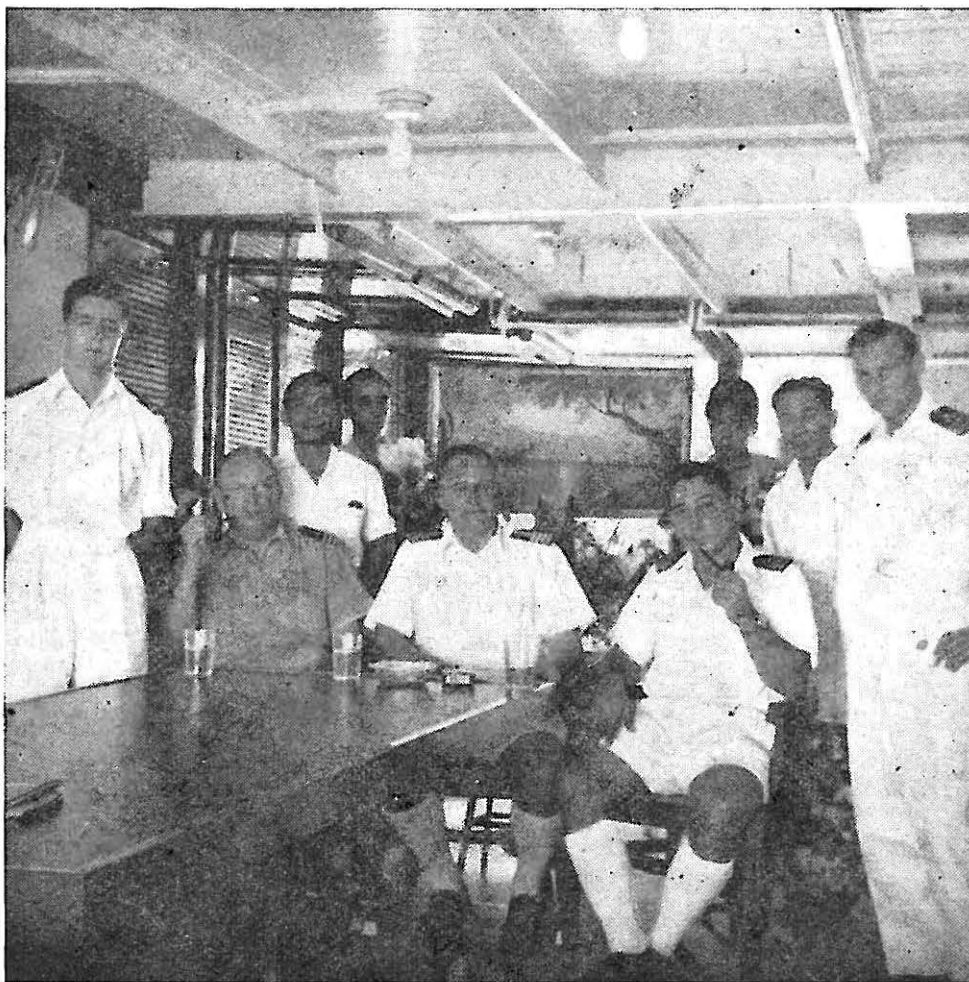
*

De heer Hoogeveen verzocht ons hierbij alle bekenden, op de vloot zowel als aan de wal, een goed verblijf toe te wensen, daar het hem vanzelfsprekend niet mogelijk was van een ieder persoonlijk afscheid te nemen.

Red.

• Waarschuwing.

Twee dames van middelbare leeftijd installeerden zich gezellig in de comfortabele fauteuils van het moderne vliegtuig. Toen de piloot op weg naar de stuurstoel passeerde, stak een van hen de vinger tegen hem op. „Wag het niet, jongeman, sneller te vliegen dan het geluid! Mijn vriendin en ik hebben een heleboel te bepraten”.

Gezagvoerder B. G. Bloemers van het m.s. „Barito” herdacht op 19 Juli j.l. te Makassar zijn 25-jorig dienstjubileum. Des middags werd de jubilaris in besloten kring door zijn officieren en onderofficieren een schilderij aangeboden. (zie foto). Om diezelfde avond de ruim honderd gasten te kunnen ontvangen, die gezagvoerder Bloemers kwamen gelukwensen, was de kade langszijde de „Barito” veranderd in een gezellige ontvangsaal, annex bar en dansaal. Ver na het middernachtelijk uur gingen de laatste bezoekers naar huis. Een geslaagd feest, waaraan de jubilaris ongetwijfeld met genoegen zal terugdenken.

SCHEEPSBOUWENDE NATIES.

Nederland heeft in het tweede kwartaal van 1953 haar vierde plaats op de ranglijst van scheepsbouwende naties behouden. In aanbouw waren 149 schepen met een totaal inhoud van 450.683 ton.

In het vorige kwartaal waren 152 schepen in aanbouw met een inhoud van 452.983 ton.

De eerste, tweede en derde plaats worden respectievelijk bezet door Engeland, de Verenigde Staten en Duitsland.

„INSTITUTION OF NAVAL ARCHITECTS” NAAR SCHEVENINGEN.

De herfstvergadering van de Britse „Institution of naval architects” zal, op uitnodiging van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, van 14 — 18 September a.s. worden gehouden in het Kurhaus te Scheveningen. Er staat een vijftal besprekingen en referaten op het programma.

Een goed begin.

Het aantal mogelijkheden om bij een partij schaak de eerste tien zetten te spelen, bedraagt 169.518.829.100.544.000.000.000.000.

Dit komt er op neer, dat er 217.000.000.000 jaren nodig zouden zijn om al deze openingen te spelen, als van de 1.483.000.000 wereldbewoners iedere man, vrouw of kind gedurende die tijd onophoudelijk zou spelen met een snelheid van één spel per minuut zonder ooit hetzelfde spel te herhalen.

Op 19 Juli j.l. herdacht de heer G. A. Steketee, administrateur van de N.V. Steenkolen Maatschappij „Parapattan” te Teluk Bajur (Borneo) het feit, dat hij op die dag 25 jaar in dienst was van onze maatschappij.

Op de foto het moment, dat de heer Bourgeois namens de directie aan de jubilaris de gelukwensen en het gouden horloge overhandigt.

Hoe oud is de jenever?

Wist u dat het stoken van jenever pas mogelijk werd, toen in de 11e eeuw in Italië de distillatie van alcohol was ontdekt? Overgebracht via Frankrijk en Duitsland werd de ontdekking pas veel later in de Noordelijke landen bekend. Zo brachten Duitse soldaten uit het land van Munster haar tijdens de Tachtigjarige Oorlog naar ons land.

De jenever-stokerijen ontstonden eerst in de steden, waar al bierbrouwerijen waren gevestigd, omdat die voor de nodige gist moesten zorgen. Nadat de jenever-stokers echter zelf het geheim van de gist-fabricage hadden ontdekt, vestigden zij zich bij voorkeur in de havensteden, waar het Baltische graan een goedkope grondstof was. Lang en bitter was echter de strijd tussen de fijnproevers, die meenden dat jenever alleen uit Franse wijn kon worden gestookt, en hun tegenstanders, die te recht vast stelden dat graan de beste grondstof was.

Het is heel typisch, dat de apparatuur en de techniek van de distillatie de laatste tijd niet ingrijpend zijn veranderd. Hoewel er natuurlijk allerlei verbeteringen werden aangebracht, zijn zij in wezen nog gelijk aan die uit de 18e eeuw. Blijkbaar zouden grote veranderingen op dit gebied de oude klare maar vertroebelen.

Diagnose.

Samuel Morse, de uitvinder van de telegraaf, was oorspronkelijk schilder. Eens vroeg hij het oordeel van een zijner vrienden, een dokter, over een schilderij dat hij zojuist had voltooid. Het stelde een man in doodsstrijd voor.

„Wat denk je er over?” vroeg Morse, toen zijn vriend het schilderij goed had bekeken. „Malaria”, was het antwoord.

Van onze afdeling Personele zaken

De volgende mutaties vonden in de afgelopen maand bij onze maatschappij plaats.

AANGEKOMEN:

Per vliegtuig.

A. Z. Maul	empl.	21/7	ex GSV (naar Ink. & Mag. dienst Tg. Priok).
J. H. Klein	hfd. empl.	28/7	ex GSV (naar Ink. & Mag. dienst Tg. Priok).
Fj. van der Schaaf	3de wtk.	30/7	ex RV.
M. Zander	hfd. wtk.	3/8	ex RV.
H. J. van Dijk	gezagv.	11/8	ex RV.
P. F. Albrecht	1e stm.	13/8	ex RV.
J. A. van de Broek	gezagv.	16/8	ex RV.
Humphrey			
T. Zuidema	2de stm.	17/8	ex RV/SV
B. Dirks	1e stm.	20/8	ex RV/SV
H. J. H. Kristel	2de stm.	20/8	ex RV/SV
M. F. S. van Zeyl	gezagv.	30/8	ex RV.
H. A. Corsten	gezagv.	30/8	ex RV.

Per ms. „Oranje“ ddo. 14/8.

R. D. Wasterval	gezagv.	ex RV.
Ar. de Best	gezagv.	ex RV.
G. H. K. Wertenbroek en echtg.	empl.	ex ZV/EV (naar Ink. & Mag. dienst Tg. Priok).

Mevr. H. H. Lezer-van Cleef	echtg. 4de stm.	
Mevr. E. C. Buser-Groenewoud	echtg. 4de stm. steno-typiste	(naar afd. Personele Zaken/HK).
Mevr. W. Th. M. van Amersfoort — v.d. Nieuwenhuizen	echtg. 4de stm.	
Mevr. M. C. Troost-van Rij en kinderen	gezin empl.	
Mevr. J. M. Esteie-van Kempen en kind	gezin 2de wtk.	
Mevr. J. E. Moinen-Vogel en kinderen	gezin 2de wtk.	

Welkom in Indonesië !

VERTROKKEN:

Per vliegtuig.

E. W. de Haas	hfd. wtk.	11/7	RV.
K. E. Mouthaan	hfd. wtk.	13/7	RV.
V. W. Orth	hfd. wtk.	17/7	RV.
F. W. Muller	hfd. wtk.	18/7	RV.
G. D. Mitchell	adj. chef	10/8	GSV. (ex ag. Pontianak)
E. B. A. Warger	kv. gezagv.	14/8	einde dienstverb.
J. K. Minderhoud	1e stm.	15/8	RV.
T. A. Langendijk	hfd. wtk.	24/8	RV.
R. Gravemaker	kv. 2de stm.	25/8	einde dienstverb.

Per ms. „Surriëto“ ddo. 27/7.

A. W. R. Tetenburg	11. wtk.	opleiding beëindigd.
--------------------	----------	----------------------

Per ms. „Neptunia“ ddo. 8/8.

J. H. Kimmel	4de wtk.	met ontslag.
--------------	----------	--------------

Per ss. „Tjibadak“ ddo. 14/8 (naar Australië).

I. Maan	1e stm.	RV.
---------	---------	-----

Per ms. „Oranje“ ddo. 21/8.

C. A. Adamse en	adj. chef/	
kr. H. J. Oeneesheer	geneesheer	EV (ex Med. Dienst Tg. Priok)
uz. H. J. H. wtk.	hfd. wtk.	VP.

W. Th. P. Mierop	hfd. wtk.	RV/OP
J. P. H. Heule	hfd. wtk.	RV/VP
J. Hage	hfd. wtk.	RV/VP
L. J. Hofland	adj. chef	EV/OP (ex CM III/HK)
P. A. P. Noë en gezin	hfd. empl.	EV (ex ag. Semarang)
R. Hoogeveen en gezin	hfd. empl.	EV/OP (ex Logeergebouw)
C. W. Kroon en gezin	empl.	EV (ex ag. Surabaya)
E. C. C. Barnaart en echtg.	hfd. empl.	EV (ex Ink. & Mag. dienst Tg. Priok)
M. G. P. Zindel	1e stm.	RV/SV
K. Glas	2de stm.	RV/SV
R. Severien	2de stm.	RV.
P. de Frenne	2de wtk.	RV.
C. E. Joosen	3de wtk.	RV/SV
A. C. Koning	3de wtk.	RV/SV
A. Roelvink	3de wtk.	RV/SV
W. A. de Graaf en gezin	empl.	EV (ex ag. Makassar)

Per ms. „Joh. van Oldenbarnevelt“ ddo. 22/8.

J. A. R. M. Peters en gezin	empl.	met ontslag (ex ag. Surabaya)
Mej. L. H. Blomberg	verpleegster	EV (ex ziekenhuis Petam-ouran)
G. Massee	empl.	met ontslag (ex Werkpl. Tg. Priok)
F. D. Verhey	kv. 2de stm.	einde dienstverband
M. B. H. M. Zijl-mans	kv. 2de stm.	einde dienstverband
A. W. Th. Wanders	3de stm.	RV./met ontslag
R. Klein	2de stm.	RV/SV.
C. Oly	2de stm.	RV/SV.
A. J. Leget	2de stm.	RV/SV.
J. Mulder	2de stm.	RV/SV.
M. A. Bakker	3de stm.	RV/SV.
G. A. Vreeken	3de stm.	met ontslag
H. C. Meyer	3de stm.	RV/SV.
P. G. Mulder	kv. 3de wtk.	einde dienstverband
K. Germanus	kv. 3de wtk.	einde dienstverband
T. L. Hoop	4de wtk.	RV.
Tj. Smit	4de wtk.	RV.
R. H. Velsink	4de wtk.	met ontslag.
F. C. Burchartz	4de wtk.	met ontslag.
Irzan	3de wtk.	SV.
C. E. Pronk	zoon gezagv.	

Een goede reis!

NIEUW AANGENOMEN:

J. van Caspel	loc. empl.	6/8	naar afd. Claims/HK.
J. J. E. M. Bruyn	4de stm.	14/8	aangekomen per ms. „Oranje“
K. de Nooyer	empl.	20/8	naar Werkplaatsen Tg. Priok.

Welkom bij onze maatschappij.

MUTATIES:

C. C. Karsseboom	hfd. empl.	20/7	van ag. Tg. Priok naar afd. Claims/HK.
R. Creutzburg	loc. empl.	23/7	van CM/HK naar SMP/Berouw.
M. S. Liefhebber	A'dam empl.	29/7	van TD/HK naar ag. S'pore
G. Hofland	empl.	8/8	van ag. S'pore naar Hongkong
Th. van Vliet	hfd. empl.	1/8	van ag. Tg. Priok naar CM/HK.
J. Thiebout	hfd. empl.	17/8	van ag. Singapore naar afd. Vrachtzaken/HK.
		21/8	van afd. Vrachtzaken/HK naar ag. Makassar.

Wat betekent dat eigenlijk?

Sommige mensen gebruiken graag vreemde woorden en omdat ze dikwijls niet precies weten, wat die woorden eigenlijk betekenen, maken zij zich daarmee in de ogen van anderen vaak belachelijk. U doet dat natuurlijk niet, althans: dat denkt u. Maar u kunt er van op aan, dat u honderd keer op een dag een woord gebruikt, dat van buitenlandse huize stamt en waarvan de oorspronkelijke betekenis u en ons allen maar al te vaak is ontgaan.

Zeker, ook als er slechts heel zelden een smakelijke *cotelet* op uw tafel verschijnt, weet u wel, dat dit woord is ontstaan uit het Franse *cotelette*, dat ribbetje betekent. Maar denkt u er wel eens aan, dat de even zeldzaam geworden *carbonade* haar naam dankt aan... steenkool, het Italiaanse *carbone* of Franse *charbon*, waarop een goede *carbonade* volgens de regelen der kunst geroosterd behoort te zijn?

Het is algemeen bekend, dat de *krent* is genoemd naar het land van haar herkomst, Corinthe; vandaar, dat de Fransman spreekt van „raisin de Corinthe”. Maar gaan uw gedachten wel eens terug naar Perzië, als u een sappige... *perzik* verorbert? En wist u, dat deze „Perzische appel”, toen hij nog niet was veredeld, giftig was en dat de oude Perzen zelfs hun pijlpunten met de wilde perzik vergiftigden?

Hoe vaak doet het Haagse *hopje* u in gedachten nog verwijlen bij baron Jacob Hop, die in de 18de eeuw gezant van de Oostenrijkse Nederlanden bij ons hof was en zijn naam aan de bekende versnapering verbond? Evenmin hoorde u waarschijnlijk ooit van de Engelse Graaf Sandwich, wiens naam vereeuwigd werd in de lekkere *sandwich*, die u af en toe

nuttigt. Ten minste, als u niet liever een *flikje* hebt, dat werd genoemd naar de fabrikant Caspar Flick, die voor het eerst het bolle chocolade-schijfje in de handel bracht.

Misschien bent u een onverbeterlijke roker. Maar zelfs geen *nicotine*-vergiftiging doet u de naam te binnen schieten van Jean Nicot, die de tabaksplant van Amerika naar Frankrijk overbracht. En deze man zou u toch dankbaar moeten zijn, telkens als u een nieuwe sigaar of sigaret aansteekt.

Merkwaardig is het intussen, dat u dit alleen in Nederland met een *lucifer* doet, wat eigenlijk lichtmaker of lichtbrenger betekent en zijn naam deelt met de „Vorst der Duivelen”. En weet u, dat het woord *gas* in de 17de eeuw door de onderzoeker Van Helmont schijnt afgeleid te zijn van ... chaos, dat wil zeggen damp op nevel?

Uw dagelijkse *krant* is de gebruikelijke afkorting van courante novellen, lopende nieuwtjes, waarvan de eerste in 1652 te Amsterdam verschenen. U koopt een exemplaar aan een *kiosk*, een woord, dat van oorsprong ... Turks is, namelijk *kiotsjk*, dat een koepelvormig tuinhuisje aanduidt.

Mocht u — natuurlijk al heel lang geleden — eens aan het *pierewaaien* zijn geweest, dan zult u wel niet hebben besef, dat dit woord vermoedelijk door de Oostzevaarders is ontleend aan het Russische *pirsowatj*, dat ... overvloedig drinken betekent. Noemde u in een opgewonden hui iemand wel eens een *doerak*, dan sprak u zuiver Russisch en schold u hem voor stommeling uit. Hebt u van al het *pierewaaien* de volgende dag een *kater*, dan lijdt u eigenlijk aan een catarrh, van welk Grieks woord het een verbastering is.

Over drinken gesproken: een echt oud-Nederlands woord is *oorlam*, meent u. Dit woord is echter de samentrekking van het Maleise *orang lama*, oudere of oud-gediende. Op de Oostinjevaarders hadden namelijk alleen de oudere en ervaren matrozen recht op deze alcoholische versnapering, zonder dat zij daarom behoeften te *soebatten*, gevormd uit het Maleise woord *sobat*, vriend.

U zult wel weten, dat in onze taal ook vrij veel woorden van Arabische oorsprong voorkomen, zoals algebra, alchimie, almanak, alcohol en andere. Maar minder bekend is, dat de ouderwetse *alkoof* eveneens tot deze categorie behoort en eigenlijk gewelfd vertrek betekent.

U slaapt echter niet meer in zo'n Arabische *alkoof*, u hebt — dat meent u ten minste — een goed Nederlands *ledikant*. Weet echter wel, dat u dan eigenlijk in een Frans veldbed, lit de camp, sluimert. Dat is geen bewering op de *bonnefooi*, verbasterd uit het

Franse de *bonne foi*, wat eigenlijk te goeder trouw betekent, maar bij ons meer de betekenis heeft gekregen van: op goed geluk.

Misschien hoorde u al eens, dat *damast* is genoemd naar de stad Damascus en cachemir naar de landstreek Kasjmir in Pakistan. Maar weet u ook, dat ons woord *gaas* op dezelfde wijze geheten is naar de stad Gaza in Syrië en *koper* naar het eiland Kypros (Cyprus), van waar de oude Romeinen het metaal betrokken?

Als u thuis fraaie *fuchsia's* en *dahlia's* hebt, dan noemt u de eerste naar de 16de-eeuwse Duitse plantkundige Leonard van Fuchs, de tweede naar diens 18de-eeuwse Zweedse collega A. Dahl.

Een bultenaar heet in de volksmond vaak *krates*. Wie geeft er zich nog rekenschap van, dat hij dan nog steeds de naam bezigt van de misvormde wijsgeer Krates, die 320 jaar v. Chr. in Thebe is overleden? Dat woord is meer dan twee duizend jaar ouder dan de *saxophone*, die naar zijn uitvinder *Adolphe Sax* (1791—1865) is genoemd.

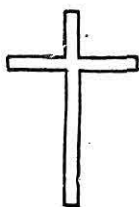
Dat *tabernakel* Huis Gods betekent, is u natuurlijk bekend, maar dat het daarin vervatte woord voor huis (thans in de betekenis van drankhuis) nog voortleeft in ons ... *taverne*, had u wellicht niet vermoed.

En waarom noemt u iemand wel eens een „blikken dominee”? Omdat tussen 1850 en 1860 er in Amsterdam een bekende straatfiguur was, die met een blikken trommeltje ventte en op straat predicates placht te houden. Hij was een echte *bolleboos* (dit laatste woord stamt uit het Hebreeuws en betekent feitelijk ... *heer des huizes!*), maar anderen vonden hem een *beunhaas*. Waar dit woord vandaan komt? Wel, een beun is een zolder. Een beunhaas is dus een zolderhaas. Zo werden vroeger schamper arbeiders genoemd, die niet bij een gilde waren aangesloten en op een zoldertje, zonder gedegen vakkennis, zaten te prutsen ...

En waarom gebruikt u *kiek* voor fotografie? Dit woord is uitgevonden in Leiden, waar in vroeger jaren een bekende studenten-fotograaf woonde, de heer Kiek, wiens naam overging op zijn eigen fotografische producten, maar ook op de uwe.

Op deze manier zou u nog lang kunnen doorgaan. Alle woorden zijn natuurlijk tot een bepaalde herkomst terug te voeren. De wetenschap van de etymologie of woordafleidkunde houdt zich daarmee bezig, maar zij gaat, zoals u begrijpt, heel wat dieper op de zaken in dan dat hier mogelijk is.

Pas er echter voor op, er *pardoes* mee uit te scheiden. Want dan zou u eindigen met ... een vloek, omdat het Spaanse *por Dios*, waarvan *pardoes* is afgeleid, letterlijk bij God betekent.

P. C. VAN DRIEM.

Van ons Amsterdam-kantoor ontvingen wij bericht, dat op 7 Augustus jl. te 's-Gravenhage in de ouderdom van 53 jaar plotseling is overleden de gepensioneerde hoofdwerktuigkundige P. C. van Driem.

Als tragische bijzonderheid zij nog vermeld, dat de heer Van Driem juist van een aflosreis, aan boord van het ms. „Van Spilbergen” naar Hamburg, in Nederland was teruggekeerd.

Hij ruste in vrede.

Onze Jubilarissen van deze maand

P. F. DONDOKAMBEY.
voorman I — ag. Medan.

35 jaar
27 September 1953.

Pontoh Frederik Dondokambey, geboren op 25 September 1900 te Aer-Madidi (Menado), trad op 27 September 1918 als leerling-ladingklerk in dienst van onze maatschappij; in November van dat zelfde jaar werd hij tot ladingklerk bevorderd. In November 1929 werd de heer Dondokambey aan de wal geplaatst, om tot Maart 1933 als klerk te Labuan Bilik werkzaam te zijn. Daarna volgde zijn overplaatsing naar het agentschap Pangkalan Brandan, terwijl hij in 1937 werd overgeplaatst naar het agentschap te Medan. Van December '41 tot Februari '42 was hij weer toegevoegd aan het agentschap te Pangkalan Brandan, om de laatste maanden (tot aan de Japanse bezetting van Indonesië) deel uit te maken van ons Sibolga-agentschap. Gedurende de bezettingsjaren oefende de heer Dondokambey het beroep uit van landbouwer, om na Japans' capitulatie zich weer direct bij onze maatschappij te melden. Op 1 Januari '47 werd de heer Dondokambey, die inmiddels bij ons Medan-agentschap was geplaatst, bevorderd tot voorman I (hoofdklerk 2de kl.). In Augustus 1948 ontving hij van H. M. de Koningin de kleine zilveren ster voor Trouw en Verdiensten.

Wij wensen de jubilaris op de 27ste September a.s. nog vele voorspoedige jaren toe

H. A. AARTSEN.
hoofdbaas — hfd. employé
b/d Werkplaatsen Tg. Priok

25 jaar
1 September 1953.

Hendrik Adriaan Aartsen werd op 13 Janua-

ri 1903 te Utrecht geboren, doorliep, na de lagere school de Nijverheidsschool en de Mulo. Hij begon zijn loopbaan als monteur bij het Electriciteitsbedrijf te Utrecht en werkte hierna nog een viertal jaren als instrument-maker.

Op 1 September 1928 kwam de heer Aartsen als electriciën in dienst van onze maatschappij en werd in deze functie bij de vloot geplaatst. Gedurende de bezetting van Indonesië werd hij door de Japanners geïnterneerd en kwam in verschillende interneringskampen op Java terecht. Na de oorlogsjaren ging de heer Aartsen weer varen, doch werd op 1 December '47 op eigen verzoek aan de wal geplaatst in de rang van employé/baas A bij de Werkplaatsen te Tg. Priok. Op 1 Januari 1950 volgde zijn aanstelling tot hoofdbaas, terwijl hij op 1 Juli 1951 tot hoofdbaas/hoofdemployé werd bevorderd.

De heer Aartsen herdenkt op 1 September bij de Werkplaatsen te Tg. Priok het feit, dat hij voor 25 jaar in K.P.M.-dienst trad.

Onze hartelijkste gelukwensen en nog vele voorspoedige jaren!

W. F. SCHEFFER.

hoofdemployé PZ/WP/HK.

25 jaar

1 September 1953

Geboren op 18 Juni 1904 te Meester Cornelis (thans Djatinegara), doorliep Willem Ferdinand Scheffer de 3-jarige H.B.S. en behaalde daarna zijn diploma B/boekhouden van de Verg. van Leraren. De heer Scheffer begon zijn carrière als boekhouder bij de Eastern Extension Telephone Cy. te Djakarta om, na 7 jaren dienst bij deze maatschappij, op 1 September 1928 over te gaan naar de K.P.M. en te worden geplaatst bij de afd. CM.III (afd. Contrôle) op het hoofdkantoor. Van Mei '31 tot Juni '34 was de heer Scheffer werkzaam op het Cheribon-agentschap, om daarna, tot Mei '35, bij de toenmalige afd. Statistiek op het hoofdkantoor te werken. Daarna 2 maanden naar het Surabaia-agentschap, waarna van September '35 tot Juli '37 de heer Scheffer onze maatschappij als agent op Taroena vertegenwoordigde.

Na daarna 4 maanden op de afd. Passage van het hoofdkantoor te hebben gewerkt, werd de heer Scheffer wederom overgeplaatst naar de afd. Statistiek op het hoofdkantoor. Toen weer een maand naar ons Surabaia-agentschap om van Juni '40 tot de Japanse inval tewerk te worden gesteld op de afd. Archief. Gedurende de bezetting van Indonesië zwierf de heer Scheffer door de verschillende interneringskampen. Na Japans' capitulatie werd hij geplaatst op de afd. Personele Zaken van het hoofdkantoor, alwaar de jubilaris tot op heden nog steeds werkzaam is.

In 1938 werd de heer Scheffer ingedeeld als beambte, om op 1 Januari '47 en 1 Januari '52 te worden bevorderd tot resp. employé en hoofdemployé.

Wij wensen de heer Scheffer, die op de afd. PZ een geziene figuur is, met zijn 25-jarig dienstjubileum van harte geluk.

F. MASENGI.

hoofdmantri-verpleger 2de kl.

ziekenhuis Petamburan/Djakarta.

25 jaar

1 September 1953.

Frans Masengi, hoofdmantri-verpleger 2de kl., werd op 12 Augustus 1905 in Lelumpe (Menado) geboren. Na een 4-jarige cursus in Ziekenverpleging te hebben doorlopen in het Tjikini ziekenhuis, kwam hij op 1 September 1928 in dienst van onze maatschappij en werd geplaatst in het ziekenhuis Petamburan. Nadat in 1942 het ziekenhuis door de Japanse bezetters in beslag werd genomen, kwam het gehele personeel van deze inrichting op straat te staan en kon Masengi min of meer in zijn levensonderhoud voorzien door particuliere ziekenverpleging uit te oefenen. Hij was een der eersten, die zich na Japans' capitulatie kwam aanmelden.

Bij het K.P.M.-personeel is Masengi beter bekend als „Frans” en menigeen die door hem werd geholpen zal zich ongetwijfeld de prettige manier herinneren waarop Frans met patiënten weet om te gaan. Hij werkt thans sinds enkele jaren in de Röntgen-afdeling van het ziekenhuis Petamburan en wij spreken de wens uit dat het hem gegeven moge zijn dat hij zijn werk nog vele jaren in voorspoed en gezondheid zal blijven uitoefenen.

J. B. de QUELJOE.
hoofdklerk 2de kl./PZ/WP/HK
25 jaar

4 September 1953.

Jan Boldus de Queljoë werd op 22 Mei 1902 te Ambon geboren en trad op 4 September 1928 als leerling-ladingklerk in K.P.M.-dienst. Op 1 Juli 1929 werd hij tot ladingklerk bevorderd in welke functie hij aan boord van verschillende schepen van onze maatschappij tot aan de bezetting van Indonesië bleef doorvaren. Direct na Japan's capitulatie meldde de heer De Queljoë zich weer bij onze maatschappij aan en werd voorlopig bij de Niso aan de wal geplaatst. Op 1 Maart 1947 werd hij definitief aan de wal geplaatst en tewerkgesteld op het hoofdkantoor bij PZ/WP in de rang van 1e klerk.

Op 1 Juli 1952 werd de heer De Queljoë bevorderd tot hoofdklerk 2de kl. Wij wensen deze jubilaris nog vele voorspoedige jaren toe en hopen dat hij nog lange tijd zijn diensten aan onze maatschappij zal blijven geven.

A. RAWUNG.
hoofd-mantri-verpleger 2de kl.
polikliniek te Tg. Priok.
25 jaar

5 September 1953.

Albert Rawung werd op 27 Augustus 1904 te Menado geboren, behaalde zijn diploma voor ziekenverpleger in het toenmalige Batavia en werkte gedurende een tweetal jaren in het Tjikini-ziekenhuis en de CBZ. Op 5 September 1928 trad de heer Rawung in dienst van onze maatschappij en was bij de verschillende afdelingen van onze medische dienst werkzaam.

Op 1 Januari 1947 werd hij bevorderd tot verpleger 1e kl. (1e klerk), om op 1 Juli d.v. tot hoofdklerk 2de kl. te worden benoemd. Op 1 Januari 1952 kwam zijn bevordering af tot hoofdklerk 1e kl., terwijl hij op 1 Januari tot hoofdmantri-verpleger 2de kl. werd aangesteld.

Wij wensen de heer Rawung op de 5de September a.s. nog vele voorspoedige jaren in dienst van onze maatschappij toe.

T. J. W. H. KAYZER.
hoofdwerktuigkundige
25 jaar
5 September 1953.

Tonnies Jan Willem Hendrik Kayzer, geboren op 14 Augustus 1909 te Delfzijl, doorliep de Ambachtsschool en de Zeevaartschool en kwam op 5 September 1928 als 5de werktuigkundige in dienst van onze maatschappij. Op 1 April 1930 en op 1 October 1940 werd de heer Kayzer resp. bevorderd tot 4de- en 3de werktuigkundige.

In December 1939 vertrok de heer Kayzer met verlof naar Nederland, alwaar hij gedurende de gehele Duitse bezettingstijd moest blijven.

Na de oorlogsjaren keerde hij naar Indonesië terug om op 1 Januari 1949 tot 2de werktuigkundige te worden bevorderd, terwijl op 1 Januari '53 zijn benoeming tot hoofdwerktuigkundige afkwam.

Wij wensen de heer Kayzer op de 5de September a.s. toe dat het hem gegeven moge zijn nog vele jaren in de beste gezondheid zijn werkzaamheden te blijven verrichten.

A. BUYS.
employé afd. Registratie/Amsterdam-
kantoor
25 jaar
6 September 1953.

Anthonius Buys werd op 21 Mei 1895 te Schiedam geboren en trad, na de ULO te hebben doorlopen, op 6 September 1928 als beampte te Djakarta in K.P.M.-dienst. Tot 1932 was de heer Buys werkzaam bij de afd. Over-scheep op ons Priok-agentschap, terwijl hij daarna op ditzelfde agentschap, tot aan de Japanse bezetting van Indonesië, werkzaam was als chef van de afd. Uitgaande Lading.

Gedurende de bezettingsjaren werd de heer Buys door de Japanners geïnterneerd en bezocht hij de verschillende interneringskampen. Na Japans' capitulatie vertrok hij naar Nederland, om aldaar op 1 Augustus 1946 onze maatschappij met pensioen te verlaten. Met ingang van dezelfde datum echter werd de heer Buys op ons Amsterdam-kantoor tijdelijk tewerkgesteld op de afdeling Registratie, alwaar hij tot op heden nog steeds werkzaam is.

Wij wensen deze jubilaris op de 6de September a.s. nog vele voorspoedige jaren toe.

PATJAA.
djurumudi—kantoor perwakilan Makassar
25 tahun

6 September 1953.

Patjaa dilahirkan di Pinrang (Sulawesi Selatan) dalam tahun 1908 dan mulai bekerdja pada K.P.M. tanggal 6 September 1928 sebagai djurumudi. Djabatan ini sampai sekarang masih ditempatinja dengan menjenangkan para atarannya.

Sehabis pendudukan Indonesia, Patjaa segera melaporkan diri pada perusahaan kita dan sedjak hari itu, dalam udara yang baik maupun buruk, ia berlajar didalam pelabuhan Makassar.

Mudah-mudahan ia masih dapat mendjalankan hal ini dalam keadaan sehat untuk djangka waktu yang lama. Terimalah utjapan selamat kami.

T. SINAGA.
djuru-usaha II — kantor perwakilan
Sibolga
25 tahun

12 September 1953.

Tindik Sinaga dilahirkan di Sibolga pada tanggal 30 Mei 1909 dan mulai masuk dinas K.P.M. pada tanggal 12 September 1928 sebagai tallyklerk pada Kantor Perwakilan Sibolga. Dan dalam tahun 1930 tuan Sinaga ditempatkan sebagai djuru usaha IV pada bagian Muatan Keluar, sedangkan dalam tahun 1936 ia diangkat mendjadi Djuru usaha III.

Sehabis tahun-tahun pendudukan Indonesia, tuan Sinaga bekerdja kembali pada perusahaan kita dan ditempatkan dibagian Muatan Keluar lagi. 1 Djuli 1949 ia dinaikkan pangkatnja mendjadi Djuru usaha II.

Kami utjapkan selamat kepada tuan Sinaga berhubung dengan djubilaris 25 tahun ini.

TJAN TJOE KAN
mandur Bengkel — Tg. Priok
25 tahun
15 September 1953.

Tan Tjoe Kan dilahirkan dalam tahun 1907 di Canton (Tiongkok) dan mulai bekerdja pada perusahaan kita sebagai buruh harian pada tanggal 15 September 1928. Tanggal 1 April 1950 ia diangkat sebagai mandur dalam jabatan mana ia sekarang masih bekerdja dibengkel kita di Tg. Priok.

Kepada djubilaris ini jang terkenal ketjapannja pada atasannja, kita harap mudah-mudahan ia masih dapat bekerdja lagi bertahun-tahun dalam Perusahaan kita.

S. BOEBOE.
voorman kl. 3 — kantor perwakilan
Timor/Kupang
25 tahun
17 September 1953.

Simon Bubu, dilahirkan pada tanggal 29 September 1910 di Savu, mulai masuk dinas K.P.M. sebagai pesuruh pada tanggal 17 September 1928 dan berhasil meningkat sampai djuru usaha gudang, dan dalam tahun 1934 diangkat mendjadi mandur. Pada tanggal 1 Djanuari 1951 Bubu diangkat mendjadi voorman III.

Kami utjapkan selamat kepada Simon Bubu dan mengharap mudah-mudahan ia masih dapat menjumbangkan tenaganja bertahun-tahun lagi kepada Perusahaan kita.

E. RUNTUPALIT.
machinedrijver
25 jaar
18 September 1953.

Elfianus Runtupalit werd op 2 September 1905 te Soewaan (Menado) geboren, doorliep met goed gevolg de Ambachtschool te Menado en trad op 18 September 1928 als leerling-smid in K.P.M.-dienst. Op 1 Juli 1930 werd hij tot smid bevorderd, terwijl hij op 1 Maart 1945 als leerling-machinedrijver werd aangesteld. In Maart 1949 slaagde hij te Tg. Priok voor het diploma machinedrijver en werd op dezelfde datum in deze functie benoemd.

Wij wensen de heer Runtupalit van harte geluk met zijn 25-jarig dienstjubileum en hopen nog lange tijd van zijn diensten gebruik te kunnen maken.

J. SOUHOKA.
ladingklerk
25 jaar
19 September 1953.

Johannis Souhoka, geboren 23 Juni 1908 te Saporoea, trad op 19 September 1928 als leerling-ladingklerk in dienst van onze maatschappij. Op 1 Juli 1929 werd hij tot ladingklerk bevorderd en bleef in deze rang tot aan de bezettingsjaren van Indonesië aan boord van verschillende schepen van onze maatschappij doorvaren. Gedurende de oorlog bleef de heer Souhoka aan boord van het ss. „Bontekoe” werkzaam. Deze jubilaris wensen wij op de 19e September a.s. van harte geluk met zijn 25-jarig dienstjubileum. Nog vele jaren in de beste gezondheid!

Zes dollar voor Fulton.

Weldoeners der mensheid krijgen maar al te vaak slechts weinig tastbare blijken van erkentelijkheid. Een treffend voorbeeld daarvan vindt u in het verhaal van een Amerikaans zakenman over Robert Fulton, de uitvinder van de stoomboot.

„Ik was toevallig in Albany, toen Fulton daar aankwam met zijn stoomscheepje. Even voor ik zou vertrekken, hoorde ik dat Fulton naar New York terug wilde stomen. Ik voelde er veel voor die tocht mee te maken. Daarom stapte ik aan boord en vroeg de uitvinder te spreken. Men bracht mij naar zijn hut.

„Bent u de heer Fulton?” vroeg ik.

„Ja”, antwoordde hij.

„Gaat u met deze boot naar New York terug?”

„We willen proberen er te komen, mijnheer”.

„Kan ik misschien meevaren?”

„Als u het er op wilt wagen, zal ik u graag meenemen”.

Ik vroeg wat ik voor de tocht moest betalen. Na enige aarzeling stelde Fulton het bedrag op zes dollar.

Ik legde het geld op tafel. De uitvinder keek er naar en bleef zo lang onbeweeglijk naar de geldstukken zitten staren, dat ik vreesde me te hebben vergist.

„Is het zo in orde, mijnheer?” vroeg ik.

Fulton keek op en ik zag dat zijn ogen vorchtig waren.

„Neemt u me niet kwalijk, mijnheer”, zei hij, „maar mijn herinneringen gingen even met me op de loop. Dit is de eerste gedeeltelijke beloning die ik ooit heb gekregen voor alles wat ik heb gedaan om de stoommachine dienstbaar aan de scheepvaart te maken. Ik zou graag een fles wijn met u drinken om deze gebeurtenis te vieren, maar ik ben er nog te arm voor”.

Daár zat de kneep.

Toen een Engelse bisschop een dagje ouder werd, bekreop hem de angst, dat hij een algehele verlamming zou krijgen. Dat voor gevoel liet hem niet met rust. Bij de minste aanleiding geraakte hij in een paniekstemming.

Op een avond, toen hij een partij schaak speelde met een charmante jongedame, overviel hem plotseling de angst weer. Hij zakte achterover in zijn stoel en mompelde: „U bent aan zet”.

Verschrikt sprong het meisje op. „Voelt u zich niet goed?” vroeg zij.

„Het verschrikkelijke is gebeurd”, zei de geestelijke, „mijn rechterzijde is verlamd!”

„Maar hoe weet u dat zo zeker?”

Het antwoord was bijna onverstaanbaar: „Ik heb mezelf in mijn been geknepen en niets gevoeld. Mijn rechterbeen is al volkomen gevoelloos!”

„O, gelukkig,” zei het meisje blozend, „dan is het niet erg. U hebt in mijn been geknepen!”

„Ik vind toch wel, dat de getrouwde vrouw op kantoor bezwaren meebrengt, mevrouw Bos.”

Voornamen.

Weet U wat de volgende voornamen eigenlijk betekenen??

1. Felix	5. Hilarius	9. Clara
2. Victor	6. Peter	10. Beatrix
3. Irene	7. Agatha	11. Vincent
4. Theo of Theodoor	8. Leo	12. Eulalia

(de antwoorden staan op pag. 19)

ZEILEN.

Over de afgelopen maand weinig, doch goed zeilnieuws. Zondag 19 Juli zijn Brassem en fokkenist De Wit met de „Wind” erin geslaagd om onbedreigd als eerste te eindigen na de gehele wedstrijd reeds als no. 1 te hebben gelegen. De oude rivalen „Vleugel” en „Schobbejak” kregen dit keer geen kans en eindigden resp. als tweede en derde. De „Zee” met Wakka en fokkenist Tibaut eindigden op de vijfde plaats, terwijl de „Deining” met Bol en fokkenist Kaan de 6de plaats bezette.

Door deze overwinning is de „Wind” een sterke gegadigde geworden voor de eerste prijs in het jaarklassement, alhoewel de eerste plaats nog steeds wordt ingenomen door de „Vleugel” met Redeker met 2 eerste- en 4 tweede plaatsen. De tweede plaats bezet de „Wind” met Brassem met 2 eerste, 2 tweede en 1 derde plaats en een wedstrijd minder gezeild.

Voor de „interport-wedstrijden” welke op 28 — 29 en 30 Augustus te Tg. Priok worden gezeild tussen Surabaia, Balikpapan en Tg. Priok zijn voor de N.N.-klasse 2 van de 3 deelnemers, die uitgekozen zijn om de kleuren van Djakarta te verdedigen, K.P.M.-ers, nl. Redeker en Brassem. De derde deelnemer is Pistor van de Factory.

Wij wensen Redeker en Brassem veel succes op deze „interport-wedstrijden”.

VOETBAL.

Het verheugt ons U iets te kunnen vertellen over de prestaties van ons elftal te Singapore. Dit elftal, bestaande uit 5 Europeanen, 3 Chinezen en 3 Malayans, is een „model-elftal” met een „non-playing captain”, terwijl de elftalcommissie wordt gevormd door de spelers zelf.

Waar dit elftal het vorige jaar werd opgericht en in de afgelopen competitie dus voor de eerste maal (in de 3de klasse) meespeelde, zijn de bereikte resultaten werkelijk verrassend te noemen. Van de elf gespeelde wedstrijden werden er slechts 2 verloren. Tot de laatste wedstrijd tegen de Shell, had het K.P.M.-elftal de meeste kans op het kampioenschap, doch helaas werd deze laatste wedstrijd met 4-2 verloren en

werd daardoor niet alleen het kampioenschap, doch ook de tweede plaats verspeeld, aangezien het elftal van de Hongkong Bank met slechts 1 punt verschil een iets beter doelgemiddelde had. Hierdoor is de K.P.M. op de derde plaats geëindigd. Jammer, want er is voor een beter resultaat erg hard gevochten. Een ernstig verlies was ongetwijfeld de overplaatsing van linksbuiten Wilting.

Vermeldenswaard is dat de midvoor Van der Mey een zeer doelpuntnrijk seizoen achter de rug heeft: hij scoorde maar liefst 38 maal!

Het ranglijstje van de derde klasse ziet er thans als volgt uit:

Shell „B”
Hongkong Bank „C”
K.P.M.
Cable & Wireless
Alexandra Brickworks
William Jacks
O.C.B.C.
Rotterdam Trading Co.
East Asiatic
Borneo Co.
Chartered Bank „B”
Sime Darby

Medio Juli werd nog een vriendschappelijke wedstrijd gespeeld tegen een elftal van de „Tjibodas”, welke wedstrijd door de K.P.M. met 5-1 werd gewonnen. De tegenstanders waren hier wel enigszins verbaasd over, daar zij tot nu toe alle wedstrijden tegen „walploegen” had gewonnen.

Binnenkort wordt te Singapore een afvalcompetitie gespeeld om de Cup en K.P.M.-Singapore zal haar eerste wedstrijd moeten spelen tegen de eerste klasser Pulau Bukom.

Wij wensen ons veelbelovende elftal te Singapore van harte succes!

BADMINTON.

Het S.V.P. badminton-tournooi werd op Zaterdagavond 8 Augustus gespeeld. De spelers van het Hoofdkantoor en Petamburan moesten echter in die van Tg. Priok hun meerderen erkennen. In de finale kwamen Siauta en Warella uit tegen Lily en Junus, beiden doubles van Priok. Na harde strijd wisten Lily en Junus voor een jaar beslag te leggen op de wisselbeker. Het was jammer dat

De deelnemers aan het S.V.P.-badminton toernooi.

Suwarno door ziekte moest uitvallen, anders hadden de winnaars tegen hem en zijn partner Sunjoto een harde dobber gehad.

Al met al waren de gespeelde wedstrijden zeer aantrekkelijk en het toernooi is dan ook zeer geslaagd te noemen. Na de prijsuitreiking werden spelers en supporters vereeuwigd. Voor belangstellenden delen wij nog mede, dat bedoelde foto's zijn te bestellen bij de heer Slamet (afd. CM II/Pers.)

TENNIS.

Het team van de K.P.M. heeft met slechts 1 verloren partij de bekerwedstrijd van het H.C. gewonnen. Bravo! Hoewel het er eerst op leek, dat de K.P.M. ongeslagen uit dit toernooi te voorschijn zou komen, werd de laatste partij (tegen het H.C.) met gering puntenverschil (3-2) verloren, doordat dr hr. Jüch, die zich evenals de ander spelers en speelsters — steeds dapper heeft geweerd, zich ziek meldde. Verder verdient mevr. Noordhoek Hegt een woord van lof voor de wijze, waarop zij soms sterkere tegenstanders de nederlaag wist af te dwingen.

Tot besluit van deze tenniscompetitie speelt de „bloem” van onze tennisclub nog een wedstrijd tegen de rest der deelnemende clubs, waarna op een gezellige avond, de beker-uitreiking zal plaatsvinden. De data van slotwedstrijd en gezellige avond zullen nader worden bepaald.

Miniatuurstad Madurodam uniek ter wereld.

Bij avond: 'n sprookje

Hoewel Madurodam op de Nederlandse kaart nog niet is te vinden, zijn er toch reeds duizenden vacatiegangers geweest, die dit stadje, dat enig ter wereld genoemd kan worden, hebben bezocht. Het vorige jaar, toen Madurodam voor de eerste maal haar poorten open stelde, stroomden de bezoekers binnen. Ruim 300.000 in 11 weken. Ook dit jaar werden er reeds meer dan 100.000 geteld.

Waarom kwamen al deze bezoekers? Kwamen zij een speelgoedstad bekijken? Neen. Madurodam is géén speelgoedstad. Madurodam is een historisch verantwoorde weergave van een doorsnee Nederlandse stad. Het geeft de bezoeker een boeiend beeld van datgene, wat het eigenlijke karakter van Nederland uitmaakt. Madurodam is als het ware een echte stad, zij het alleen op 1/25 van de werkelijke grootte.

Zo heeft ons een Amerikaan eens gezegd: „Ga naar Madurodam en zie heel Nederland in één enkel uur”.

Madurodam is in vele opzichten enig ter wereld. Het zien van het stadje is voor kinderen en volwassenen een zeer bijzondere belevenis. Het is moeilijk te zeggen, wie meer ervan genieten, de ouderen of de jongeren. In het vorige jaar waren 70% van de bezoekers boven de 15 jaar. Thans is het percentage ongeveer 60, omdat er honderden schoolreisjes naar Madurodam worden gemaakt.

Men kan er het vernuft bewonderen, waarmee de bouwmeester met een staf van knappe technische koppen de vele

moeilijke problemen heeft opgelost. Het is immers niet eenvoudig om een stad te bouwen op één vijf- en twintigste van de ware grootte.

Ook hier moeten de treinen, de trams en de auto's rijden, de schepen varen, de molenwieken draaien, de kranen bij de haven in werking zijn, de baggermolens zorgen dat de haven niet verzandt en op de klok van het Vredespaleis, van de Lange Jan of de Waag moet u uw horloge gelijk kunnen zetten. Vele bekende ondernemingen hebben zich in de miniatuurstad gevestigd, warenhuizen, dagbladondernemingen en industrieën hebben er grond gekocht, waarop nu veertig jaren achtereenvolgende modellen van hun gebouwen in Amsterdam, Utrecht of elders zullen staan. Uiterst kleine neonverlichting maakt de namen van dergelijke firma's 's avonds duidelijk zichtbaar voor de talloze bezoekers, die behoedzaam hun voeten zetten in de straatjes van Madurodam.

Over alle problemen, die Madurodam met zich mede bracht is maanden gepiekerd en wordt nog steeds nagedacht, want het is een levend stadje, dat zich als iedere stad verder uitbreidt. Ook de beplanting en bebossing zijn er in miniatuur. Deskundigen hebben ruim twee jaar proeven genomen met miniatuur boompjes en —struiken, waardoor vele nieuwe dwerg-kruisingen tot stand kwamen, zodat de weg- en plantsoenbeplanting iets zeer bijzonders is geworden.

Madurodam — Lichtstad.

En wie tijd heeft om te wachten tot zonsondergang, beleeft een onvergetelijk avontuur: de meer dan zestienduizend lampjes in het stadje gaan branden. Madurodam — Lichtstad!

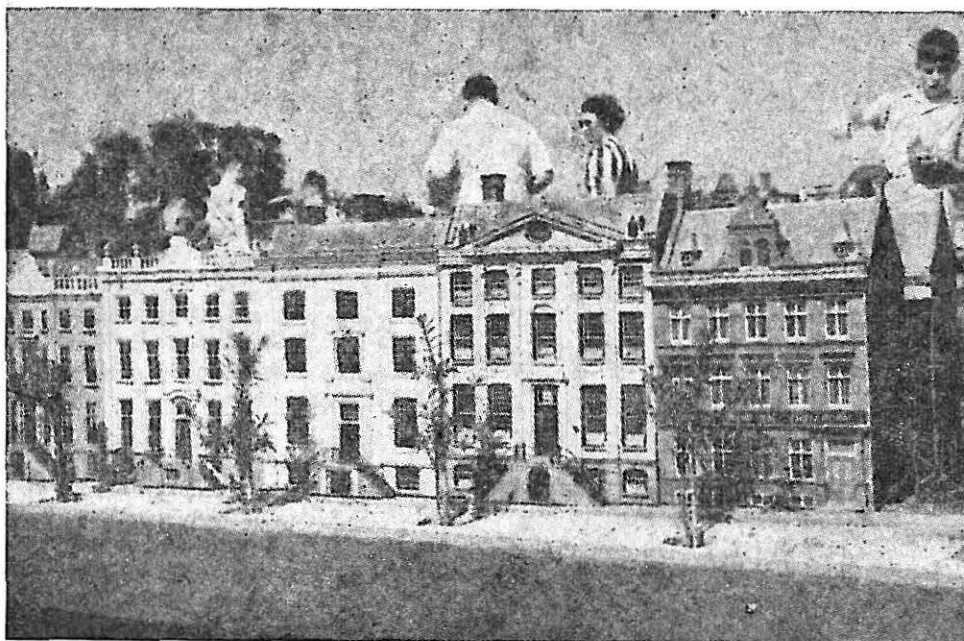
De vele lichtjes in de huizen en gebouwen worden zachtjes weerkaatst in haven en grachten. De verlichte treinen trekken door het landschap, de vuurtoren werpt zijn draaiend schijnsel in het rond, de schepen hebben hun boordlichten ontstoken, terwijl in zacht groen neonlicht het kenteken MA van de Madurodam Luchthaven in morsetekens wordt uitgezonden.

Madurodam is niet alleen een echte stad, maar wenst ook enig ter wereld te zijn. Dit zeker niet ten onrechte. H. K. H. Prinses Beatrix is namelijk burgemeester van Madurodam en welke stad kan zich er op beroemen een koninklijke burgemeester te hebben? Bij de installatie in het vorige jaar verklaarde Prinses Beatrix:

Prinses Beatrix werd burgemeester.

Het was een erg jong en een beetje verlegen prinsesje, dat op de openingsdag van Madurodam de ambtsketen kreeg omgehangen. Ze werd daarmee de jongste vrouwelijke burgemeester, maar haar stad, gelegen aan de rand van de Scheveningse bosjes is dan ook een miniatuurstad. Onze foto toont burgemeester Trix bij de rondleiding op de voet gevolgd door Irene, die echt wel een beetje tegen haar grote zus opziet!

Prachtig en zeer natuurgetrouw van verhoudingen zijn de Amsterdamse koopmanshuizen gecopieerd.

„Ik zal mijn uiterste best doen een goed burgemeester te zijn, die het in haar gestelde vertrouwen niet beschaamt. Waar ik kan, zal ik medewerken aan het tot bloei brengen van Madurodam, opdat het een steunpilaar moge worden van het Nederlandse Studentensanatorium en een waardig gedenkteken zal zijn voor de naamgever George Maduro”.

Prinses Beatrix als burgemeester.

Prinses Beatrix noemde Madurodam als steunpilaar van het Nederlandse Studentensanatorium, omdat de netto opbrengst ervan bestemd is voor de verpleging en nazorg van t.b.c.-patiënten. In de naam van het stadje eert men George Maduro, die zich buitengewoon dapper gedroeg in de Meidagen van 1940 en die later in 1945 in het concentratiekamp te Dachau is overleden. Zijn ouders stelden het stamkapitaal voor de bouw van het stadje ter beschikking, opdat dit een blijvend monument ter

nagedachtenis van hun zoon George zou zijn.

Een Engels journalist schreef:

„Zowel overdag als 's avonds is Madurodam iets, waarop Nederland trots kan zijn, niet alleen vanwege alles, wat er te zien is, maar ook om de gedachte, welke het vertegenwoordigt als één van 's werelds prachtigste oorlogsdenkenkens.”

De gemeenteraad van Madurodam bestaat uit 32 scholieren, die ieder jaar opnieuw worden gekozen. Het eigen orkest van het stadje „Het Madurodam Miniaturstedelijk Orkest” geeft bij Koninklijke verjaardagen uitvoeringen en de miniaturstedelijke courant „De Oprechte Madurodammer” zorgt voor de nieuwsvoorziening.

K.P.M.-ers die met verlof in Nederland zijn of met verlof gaan raden wij aan een bezoek aan Madurodam te brengen; zij zullen er geen spijt van hebben.

Een ruik-instrument.

Een instrument is ontwikkeld, dat het mogelijk maakt allerlei riekende stoffen aan te tonen. Het principe is, dat gedistilleerd water, zuivere minerale olie, kwikzilver, etc. als druppels een andere oppervlaktespanning verkrijgen, als in de buurt ervan allerlei sterk riekende stoffen worden aangetroffen. Een stof werkt op dergelijke druppels zo in, dat de oppervlaktespanning verandert, hetgeen direct merkbaar is door verandering in grootte van de druppels. Elke riekende stof werkt weer anders in op de drie genoemde vloeibare materialen.

(Ec. Voorlichting)

„Kan ik het over een jaar betalen?”

De loden verrader.

Een traditie van sportieve diefstal.

Het is haast ondenkbaar, dat er bij onze eerbiedwaardige Koninklijke Marine, waarover niets dan goeds wordt bericht, zo iets zou bestaan als een traditie, die op louter..... diefstal berust. Nu worden er bij alle marine-korpsen ter wereld oude, merkwaardige gebruiken in ere gehouden en om zulk een oud gebruik gaat het hier.

Honderd jaar geleden verging er voor de rede van Willemstad op Curaçao een Nederlands oorlogsschip. Dit schip had aan de boeg een zogenaamd schegbeeld, een mascotte. Het was het levensgrote, wit geverfde beeld van een vrouw en dit schegbeeld was het enige, wat er van het ten onder gegane schip te Willemstad aanspoelde.

Volgens recht en regel nam de havenmeester het aangespoelde beeld in beslag. Hij wist er geen betere bestemming voor te bedenken dan het in zijn tuin te zetten. Maar de dag kwam, waarop de havenmeester zijn huis verkocht en de nieuwe eigenaar, de heer Maduro, beweerde, dat met deze verkoop tevens het beeld in de tuin in zijn bezit was overgegaan. De havenmeester berustte er in.

De familie Maduro vond het wit geverfde beeld echter niet mooi genoeg. Het werd opgeschilderd in allerlei bonte kleuren, waarbij het rood de boventoon voerde. Daar niemand wist, wat dit beeld precies voorstelde, kwam de volksmond er toe, het een naam te geven: „de rode verrader”. Zo heette het dus voortaan. Maar alles verandert hier op aarde en de naam „rode verrader” werd langzamerhand verbasterd tot „loden verrader”, ofschoon het een houten beeld was. En „loden verrader” is het nu tot dusverre gebleven.

Met dat al was het toch maar een onderdeel van een Nederlands oorlogsschip en er waren er bij de Marine, die vonden, dat het beeld moest terugkeren naar zijn vaderland. Als de hoge autoriteiten daar niet voor wilden zorgen, zouden de Jantjes het zelf wel doen. Toen dan ook in 1875 een Nederlands oorlogsschip in de St. Annabaai voor anker ging, kwamen er, na het invallen van de duisternis, een paar matrozen, die de „loden verrader” uit de tuin van de familie Maduro stalen en het meenamen aan boord. Triomfantelijk toonden zij hun schat, maar zij kregen de wind van voren. Juridisch was het beeld het eigendom van de familie Maduro en dus werd de „verrader”, na een reisje naar Nederland en terug, met excuses aan de wettige eigenaars teruggegeven.

Maar de jongens van de Marine dachten er niet aan het beeld met rust te laten. Het zou zoveel mogelijk worden gegapt en naar Nederland gebracht. De familie Maduro behoorde gelukkig tot de sportieve soort. Zij werd niet kwaad

en dacht alleen maar: „Dat zal je niet glad zitten!” Er werden allerlei voorzorgsmaatregelen genomen om haar eigendom te beschermen. Met dat al gelukte het telkens weer het beeld toch aan boord krijgen. Het werd dan naar Nederland gevoerd om bij een volgend bezoek, onder verontschuldiging, weer te worden teruggegeven.

Maar toen kwam de grote spelbederver, de oorlog, die veel te bars is voor zulk een sportief genoeg. De familie Maduro borg het beeld tijdelijk op in haar bank op het De Ruyterplein te Willemstad. Het scheen, dat het nu voorgoed was afgelopen met deze historie. Toch waagden opvarenden van Hr. Ms. „Sumatra” in 1940 nog een poging. Na veel moeite ontdekte men waar het beeld zich bevond, maar het lukte niet de schone te ontvoeren. Er werd alleen nogal wat schade aangericht aan de bank, zodat men begreep, de pogingen nu verder te moeten staken.

In Augustus 1947 stond het beeld nog altijd in zijn kluis en nú scheen het dan toch tijd te worden, dat de verrader weer eens een zeereisje ondernam. De adelborsten aan boord van Hr. Ms. „Van Kinsbergen” hadden in de oorlogstijd nogal verdienstelijk werk gedaan in de illegaliteit. Voor deze heren was het een bijzonder genoeg, een nieuwe poging te wagen. Zij hadden met succes distributie-kantoren en dergelijke lichamen overvallen, dus met die bank zouden zij het óók wel klaarspelen!

En dat kwam uit. Zij gingen met vier man op karwei en brachten het oude beeld in triomf aan boord. De commandant zond uit volle zee het volgende telegram aan de oudstaanzeezender officier te Curaçao:

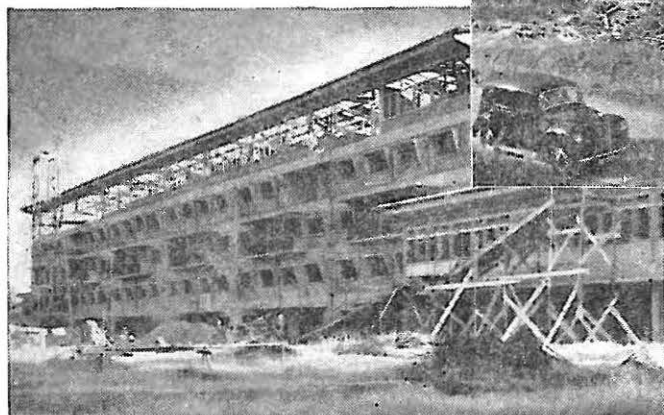
„deel U met genoeg mede, dat oude marine-traditie door VKB in ere hersteld. Verzoeken directie Madurobank in te lichten, dat Loden Verrader op klaarlichte dag door adelborsten ontvoerd, zich nu op VKB

bevindt en goede verzorging geniet. Ben voornemens Loden Verrader na aankomst Nederland aan Kon. Instituut over te dragen en met eerstvolgend oorlogsschip, dat Curaçao bezoekt, mede te geven en aan rechtmatige eigenaren te overhandigen”.

Het beeld kwam 2 December 1947 te Rotterdam aan. Het ging naar de Rijkswerf, werd er opgeknapt en met het volgende marineschip, dat naar de West vertrok, ging het weer mee. Maar 3 December 1948 liep Hr. Ms. „Van Speyck” Nieuwediep binnen. De adelborst 1e klasse J. P. Schol had het samen met de bootsman J. Abspoel en de korporaal Van der Knaap weer klaargespeeld de „loden verrader” in de wacht te slepen. En het zal wel niet de laatste keer zijn!

Het is mede aan de sportieve houding van de familie Maduro te danken, dat deze aardige traditie in ere kan worden gehouden en dat de goede verstandhouding tussen Nederland en de West door deze geregelde „diefstal” kan worden bevorderd.

Het K.P.M. - flatgebouw
te
Singapore.

Een tweetal duidelijke
overzichtsfoto's van de
bouw van het K.P.M.-
flatgebouw te Singapore.

Bovenstaande foto geeft U een goed beeld van het nieuwe K.P.M.-complex a.d. Palmenlaan te Surabaia, waar thans 7 K.P.M.-gezinnen woonachtig zijn.

Doet de chef het ooit goed?

Als hij grappig is, is hij te familiair.
Als hij ernstig is, is hij een zuurpruim.
Als hij jong is, weet hij het natuurlijk niet.

Als hij oud is, is hij een oude sok.
Als hij drinkt, is hij een drinkebroer.
Als hij niet drinkt, is hij een dooie pier.

Als hij met iedereen praat, is hij een kletsmeier.

Als hij het niet doet, voelt hij zich te hoog.

Als hij mensen op grond van prestatie en bekwaamheid promotie laat maken, kent hij zijn mensen niet.

Als hij zijn mensen kent, kiest hij „vriendjes”.

Als hij er op staat, dat men zich aan de voorschriften houdt dan is hij te lastig.

Als hij het niet doet, is hij een slappe vent.

Als hij van zijn mensen verlangt, dat zij hun plicht doen, dan is hij een uitsloover.

Als hij het niet doet, dan krijgt hij van bovenaf te horen, dat hij te veel aan de kant van de werkers staat.

Als hij zijn ogen de kost geeft, is hij een spion.

Als hij het niet doet, dan maakt hij het zich te gemakkelijk.

Wil hij alle klachten voorkomen, dan moet hij bezitten: de wijsheid van Salomo, het geduld van Job, de huid van een olifant, de slimheid van een vos en de moed van een leeuw. Als hij erover piekert, wordt hij gek.

Hoe bestaat het! Slaat hij dan altijd de plank mis? Zeer zeker niet. Er zijn heel wat chefs, die de juiste koers weten te vinden.

(„Bronsmerk”).

Prestige.

Wanneer wij dit vreemde woord naslaan in een woordenboek, vinden wij daarbij de omschrijving „zedelijk overwicht” en „invloed”. Het idee prestige heeft door het verkeerd toe te passen, al heel wat ellende te weeg gebracht.

Een oorlog gaat gewoon door omdat een der partijen zijn prestige verliest als hij toenadering toont, besprekingen over dikwijls belangrijke zaken mislukken, omdat de partijen bang zijn hun prestige te verliezen. Hetzelfde doet zich dikwijls voor ook in de onderlinge verhoudingen in een werkgemeenschap. Een ieder, in welke functie hij ook is geplaatst, zal soms beslissingen moeten nemen en nu kan het in de praktijk voorkomen, dat men op zijn genomen besluit geheel of gedeeltelijk terug moet komen. Gaat men er nu een prestige-kwestie van maken, dan krijgt men een verwrongen toestand, waarvan de schadelijke gevolgen niet uitblijven.

Bij een genomen besluit kan het gebeuren, niettegenstaande men de zaak waarom het gaat goed heeft doordacht, dat het toch blijkt dat een andere zienswijze beter is. Sommigen blijven dan vasthouden aan het eerst genomen besluit, omdat men anders bang is zijn prestige te verliezen.

Dat is o.i. niet juist. Als het achteraf blijkt, dat een genomen besluit, niet helemaal juist is, verliest men zijn prestige niet door te bekennen, dat men het anders is gaan inzien. Integendeel; men vergroot daardoor zijn prestige, omdat men dan toont zijn mening, zo nodig, te kunnen herzien.

Iedereen kan het wel eens mis hebben en dan moet men de moed hebben, dat te bekennen. Men vergroot hierdoor zijn gezag, want men bewijst hiermede, dat men voor redelijke argumenten vatbaar is en niet blijft vasthouden aan zijn eerst gevormde mening, uit angst dat anders zijn prestige hierdoor zou lijden.

WIJ ZEELUI.

voor J. Slauerhoff.

Wij zijn de bedelaars des levens,
wij zwervers van het wijde vlak,
koersend naar schamele gegevens,
langs felle rotsen, koud en strak.

Daarachter bloesemen de oasen,
van eigen haard en huisgezin.
Wij stevenen verrukt, wij dwazen,
de opene zee der wereld in.

De ruimte alleen is onze woning,
alleen de hemel onze tent.
Voor ons geen troost of geen beloning,
ook van den minsten mens gekend.

Geen armen, om den nacht te omsluiten,
geen lippen ons ten dageraad,
geen hart, om er het onze in te uiten,
als ook de laatste hoop vergaat.

Maar aan het ledig onzer kimmen —
vergoeding voor zoveel gemis —
schijnt lokkender geluk te ontklimmen
naar het onwezenlijker is.

Wij raken met verbijsterde ogen
verdere verten van de reis
en, telkens om ons heil bedrogen,
geven wij telkens weer ons prijs.

Beroofden doch verrijkten tevens
gaan wij van einder einder in.
Wij zijn de bedelaars des levens,
maar de verlost niettemin.

Jan Prins.

„Kom maar lopen, Generaal”

Onder de chauffeurs, die gisteren op Soesterberg de hoge gasten af en aan reden, was er ook een, die Asselman heet. In de garage, waar hij thuishoort, zo schrijft de Volkskrant, ging eens de telefoon en er ontstond toen — volgens het verhaal ons gedaan door een hooggeplaatste officier — het volgende drama:

„Met Hasselman. Stuur even een auto”.
De letter H is een moeilijke telefoonletter en de garage antwoordde dan ook bondig:
„Ben jij gek. Je komt maar lopen!”

De letter H nam dit natuurlijk niet en zei nog eens nadrukkelijk:

„Je spreekt met Hasselman. Kom me onmiddellijk halen”.

De garage vermoedde nog niets en ging lustig voort:

„Man, wind je niet zo op! We hebben heus wel wat anders te doen”.

Het was toen niet meer zo vriendelijk, maar de garagemensen hoorden nog net dat de telefoon zei:

„Weet je wel met wie je spreekt? Met generaal Hasselman, Chef van de Generale Staf”.

Algemene rust, even stille verslagenheid in de garage. Maar toen:

„Weet u wel met wie u spreekt?”

„Nee”, zei de generaal.

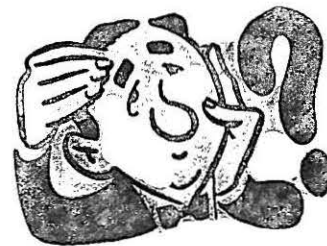
„Goddank”, antwoordde de garage, en de telefoon ging op de haak.

Voornamen.

(antwoorden op de vragen van pag. 14).

1. De gelukkige	8. De leeuw
2. De overwinnaar	9. De beroemde
3. De vrede	10. Die gelukkig
4. Het Godsge-schenk	maakt
5. De vrolijke	11. De overwin-
6. De rots	nende
7. De goede.	12. Die goed kan
	praten.

Drie rekenpuzzles.

Doet u mee?

Wij komen uw rekenkunst eens op de proef stellen. Hieronder volgen een drietal rekenpuzzles, waarop wij van u gaarne de (juiste!) antwoorden zouden willen ontvangen. Onder degenen, die ons de 3 goede antwoorden toesturen, verloten wij Rp. 25.—

Het is niet nodig dat u uw berekening instuurt: wij volstaan met de 3 uitkomsten. Uiterste datum van inzending: **20 October a.s.**

*

1. Een vader had zes zoons. Elk van hen was vier jaar ouder dan zijn jongere broer, behalve natuurlijk de jongste, die geen jongere broer meer had. Deze jongste zoon was een derde maal zo oud als zijn oudste broer. Hoe oud waren deze zoons?
2. Een boer ging op Zaterdagavond aan de boemel. In een dorpscafé leende hij net zoveel geld als hij bij zich had en verteerde er voor één gulden en zestig cent. Toen ging hij naar een tweede café, leende er weer net zoveel als hij bij zich had en verteerde er weer voor één gulden en zestig cent. Hetzelfde herhaalde zich in een derde en een vierde café. Toen hij het laatste café verliet, had hij geen cent meer op zak en ging naar huis. Met hoeveel geld was hij begonnen??
3. Een rijke weduwe liet haar vermogen na aan haar drie zoons. Zij verdeelde haar bezit echter zeer ongelijk en bepaalde bovendien, dat er een grote som moest worden uithetaald aan het weeshuis. Het bleek, dat als zij het legaat aan het weeshuis bij het bedrag van haar oudste zoon had geteld, deze evenveel zou hebben gekregen als zijn beide broers samen. Had zij echter het bedrag van het weeshuis bij het gedeelte van haar tweede zoon gevoegd, dan zou deze tweemaal zoveel hebben gekregen als zijn beide broers samen. Zou zij daarentegen haar jongste zoon behalve zijn aandeel de gift van het weeshuis hebben nagelaten, dan had deze driemaal zoveel gekregen als zijn broers samen. Wanneer u nu weet, dat de erfenis in totaal 180.000 gulden bedroeg, reken dan eens uit hoe de erfenis was verdeeld.

Ontspanning door Inspanning

Kruiswoordraadsel

3. De prijs van Rp. 10.— aan :
Mevr. J. Luymes-Collard c/o K.P.M. te Pangkal Pinang.

Tevens willen wij hier de uitslag bekend maken van onze „visitekaartjes”-puzzel.

De juiste oplossing is als volgt :

1. hoofdklerk 7. telegrafist
2. dienstchef 8. pakhuismeester
3. directeur 9. transportleider
4. gezagvoerder 10. werktuigkundige
5. proviandklerk 11. stenotypiste
6. hoofdemployé 12. instrumentmaker

De voor deze puzzel uitgelooftde Rp. 25.— gingen naar :

Ch. J. Pereira — HK I afd. CM II/H.K.

*

Ook nu weer een kruiswoordraadsel, waarvan de oplossingen uiterlijk 20 October a.s. in ons bezit moeten zijn. Veel genoegen.

Voor de inzenders gelden de volgende voorwaarden :

1. Inzendingen, welke duidelijk van naam en adres moeten zijn voorzien, te richten aan : de redactie van „de Uitlaat” — p/a Hoofdkantoor K.P.M. — Djakarta;
2. Onduidelijk geschreven oplossingen worden zonder meer ter zijde gelegd;
3. Voor juiste inzendingen zijn 3 geldprijzen beschikbaar gesteld :

1 prijs van Rp. 25.—

1 prijs van Rp. 15.—

1 prijs van Rp. 10.—

Bij meerdere goede oplossingen beslist het lot.

4. Over oplossingen en/of toekenning der prijzen kan NIET worden gecorrespondeerd.

Ook op het kruiswoordraadsel, voorkomende in het Juli-nummer van ons blad, zijn weer vele oplossingen binnengekomen.

Na loting onder de goede inzendingen werden de volgende prijswinnaars aangewezen :

1. De prijs van Rp. 25.— aan :
Gezagvoerder G. Luidinga — ms. „Balanipa”

2. De prijs van Rp. 15.— aan :
M. J. de Lange — hfd. empl. ND/HK.

Kruiswoordraadsel.

(Copyright „Denksport”)

Van links naar rechts:

1 plant — 7 innerlijk besef van goed en kwaad — 13 de 15e dag der maand — 14 vochtig koud — 16 familielid — 17 was — 19 plant — 21 opbrengst v. geld — 23 bijwoord — 24 onbeschaafd — 26 groente — 28 plakmiddel — 29 bijwoord — 31 verdorven — 33 drama v. Ibsen — 34 deel v.d. Bijbel — 35 etensbak — 37 deel van Afrika — 39 anonyms — 40 pl. in Zeeland — 41 snijwerktuig — 43 gebruik in kleding — 45 herkauwer — 46 borstharnas — 48 schildersvereniging — 50 ijzeren mondstuk — 51 Europeaan — 52 boodschapper — 53 stof voor beddezakken — 54 zijriv. v.d. Donau — 56 heester — 58 grondsoort — 61 uiting v. vrolijkheid — 63 verkeersobstakel — 64 insect — 66 de oudere — 68 geluid — 70 vissersvaartuig — 71 voorzetsel — 72 deel — 74 stad in Denemarken — 77 getal — 79 maat — 80 soort stof — 81 ik verbied — 83 vis — 84 orde — 86 zetel — 88 pijnlijke samentrekking der spieren — 90 kleur — 92 scheepsmat — 93 nogmaals — 94 hoofdofficier — 95 te paard.

Van boven naar beneden:

1 kleurstof — 2 bloem — 3 groet — 4 slecht — 5 verlaagde toon — 6 gebogen heen — 8 in persoon — 9 afkerig — 10 pl. in Gelderland — 11 dans — 12 onbep. vnw. — 14 boekomslog — 15 schaapkameel — 18 nauwe opening — 19 vis — 20 beknopt — 22 losse naad — 25 bloem — 27 bijb. figuur — 30 niet kunnende spreken — 32 bloedbuis — 33 ongaarne — 38 eerbied — 38 wandtapijt — 40 hoeveelheid — 41 kleurling — 42 wapen — 44 eenj. dier — 45 verhoogde toon — 46 vaartuig — 47 noot — 49 plant — 55 onroerend — 57 deugdzaam — 59 drooginrichting — 60 plant — 62 godin — 64 nwe wijn — 65 angina — 67 vreemd persoon — 69 rivier — 70 opening i. e. muur — 71 stel spelers — 73 riviertje in Overijssel — 75 lot zonder prijs — 76 korte tijd — 78 herbergier — 80 paard — 82 verfsoort — 85 vroeger — 87 hond — 89 hert — 91 officier — 93 pers. vnw.

